

Sisällysluettelo**sivu**

Kunnanjohtajan katsaus.....	4
Perustavoitteet.....	5
Inarin kunnan omistajapolitiikka	5
Valtuusto	5
Keskusvaalilautakunta.....	5
Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet	6
Kunnanhallitus.....	6
Henkilöstötyö	12
Sosiaalilautakunta.....	15
Terveyslautakunta	22
Sivistystyön lautakunta	27
Tekninen lautakunta.....	34

LIITTEET

Organisaatiokaavio ja kuntakonsernin rakennekaavio.....	liite 1
Väestö alueittain 31.12.2000	liite 2
Valtuustossa päätetyt tärkeimmät asiat v. 2002	liite 3
Kehittämisen- ja yhteistyöhankkeet.....	liite 4
Luottamushenkilöt toimikautena 2001 – 2004	liite 5
Valtuuston jäsenet v. 2002.....	liite 6
Tilintarkastuskertomus	liite 7
Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	liite 8
Tilinpäätöslaskelmien yhdistelmä.....	liite 9
Tuloslaskelman liitetiedot	liite 10
- verokortti 2002	
- selvitys verotuloista, valtionosuuksista ja käyttöomaisuuden poistosuunnitelma	
Tasetta koskevat liitetiedot	liite 11
Vastuut.....	liite 12
Elatustukisaatavat.....	liite 13
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	liite 14
- laadintaperiaatteet	
- oma pääoma: konserni ja kunta	
- kuntakonsernin rakenne ja sisältö sekä	
- konsernitaseen muut liitetiedot (konserni/emo)	

INARIN KUNTA

Perustettu v. 1876

Kokonaispinta-ala	17 321 km ²
Vesipinta-ala	2 148 km ²
Asukkaita/maakm ²	0,48

Asukasluku 31.12.2002 7217

Väestörakenne

	1993	%-osuus	2000	%-osuus	2001	%-osuus
0 – 14 v.	1725	21,9	1316	17,7	1277	17,6
15 – 64 v.	5379	68,3	5084	68,2	4997	68,7
65-v.	770	9,8	960	12,9	994	13,7

Väestökehitys

vuosi	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
asukkaita	7851	7783	7719	7555	7452	7360	7268	7217
muutos	- 4	- 68	- 64	-164	-103	- 92	- 92	-51

Työpaikat toimialoittain v. 2000

	määrä	%-osuudet
Alkutuotanto	290	10,5
Jalostus	271	9,8
- mineraalien kaivu	2	
- teollisuus	95	
- sähkö-, kaasu- ja vesihuolto	33	
- rakentaminen	141	
Yksityiset palvelut	1064	38,3
Julkiset palvelut	1065	38,3
Toimiala tuntematon	86	3,1

Työttömyysaste

v. 1996	v. 1997	v. 1998	v. 1999	v. 2000	v. 2001	v. 2002
28,1	28,4	25,6	24,1	22,5	21,3	20,1

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuotta 2000 kuvattiin muutosten vuodeksi ja vuotta 2001 voitaneen kuvata muutoksen vakiinnuttamisen vuodeksi. Vuotta 2002 voitaisiin luonnehtia uusien muutosten vuodeksi. Talouden osalta voitaisiin puhua myös yllätyksen vuodesta. Peruslinjaukset, joihin kuului mm. kunnan perustehtävien ja tukipalvelujen eriyttäminen samoin kuin kunnan liiketoimintaan liittyvien tai sen luontoisten tehtävien yhtiöittämiset saatettiin loppuun, kun valtuusto talousarviokokouksessaan päätti vesilaitoksen yhtiöittämisestä. Yllätyksellisyys liittyy lähinnä talouteen. Onneksi yllätys oli myönteinen: verotuloja ja valtionosuuksia kertyi arvioitua enemmän. Ennalta arvaamattomat verotulot tosin olivat luonteeltaan kertaluonteisia.

Vuoteen 2001 kuului monia myönteisiä kokemuksia vaikkapa kunnan suhteissa elinkeinoelämään ja kunnan taloudellisen tilanteen paranemiseen edes yhden vuoden osalta. Matkailun osalta vuoden 2002 aikana käynnistyi merkittävä kehittämishanke, Matkailun Pohjoinen Ulottuvuus. Toiminnan ja hallinnon kehittämistoimilla saatiin aikaan edelleen sekä työn tehostumista että myös säästöä.

Tulevaisuuden toiminnan ja esim. elinkeinojen hoitamiseen ja kehittämistyöhön käytettävien voimavarojen kannalta on huolestuttavaa, että kunnan taseesta ei pystytty kirjaamaan pois sinne edellisenä vuonna syntynyttä n. 1.1 milj. €:n alijäämää. Alijäämää saatiin pienennetyksi. Edelleenkin alijäämä on 0,75 milj. €. Lakisääteisen alijäämän kattamisvelvoitteen toteuttaminen on haaste, joka on edessä jo talousarvion ja –suunnitelmien laadinnoissa niin kauan kun se saadaan katetuksi.

Vuoden 2001 aikana kunnan toiminnalle asetetut keskeiset tavoitteet saavutettiin: palvelutaso voitiin säilyttää, joiltakin osin jopa kehittää, kunta työyhteisönä vahvistui ja kunnan ja yrityselämän pelisäännöt selkiintyivät. Asukasmäärä kuitenkin laski 83:lla. Vuodesta 1993 kunnan asukasmäärä on laskenut noin 657:lla. Tämä on huolestuttavaa sekä elinkeinoelämän että kunnan palvelujen tulevaisuuden kannalta. Asukasmäärän laskulla on myös heikentävä vaikutus kunnan talouteen. Työttömyyttä ei saatu pudotetuksi Lapin läänin keskiarvon alapuolelle. Työttömyys on edelleen liian korkea (20,1 %) eikä tämä voi olla heijastumatta kunnan toimintaan ja talouteen. Inarin työttömyys suhteessa muihin Lapin kuntiin parani.

Inarin kunnalla on ollut, on nyt ja on tulevaisuudessa poikkeava asema moneen muuhun jopa Lapin läänin kuntaan verrattuna. Kunnan alue ja sijainti antavat poikkeuksellisen hyvät mahdollisuudet selviytyä tulevaisuudesta.

Inarin kunta on perinteisesti kuulunut sekä toiminnallisesti että taloudellisesti Lapin vahvoihin kuntiin. Vahvojen kuntien joukossa pysyminen edellyttää kuitenkin myös omia toimenpiteitä, joita Inarissa on myös pystytty tekemään. Kuntalaisten palveleminen niin, että myös kunnan talous pystytään hoitamaan on haaste kunnan luottamushenkilöille ja henkilöstölle. Uskon ja tiedän, että pystymme tähän haasteeseen vastaamaan.

Reijo Timperi
kunnanjohtaja

PERUSTAVOITTEET

Kunnan perustavoitteiksi vuosille 2002-2004 asetettiin seuraavat:

- Hyvät kunnalliset palvelut
- Talous tasapainossa: vuosikate kattaa poistot, tilikauden ylijäämät
- Työllisyys yli Lapin läänin keskitasoa
- Kunta hyvä työyhteisö
- Inarin kunnassa hyvä yrittää

Tavoitteet ovat osittain toteutuneet ja osittain jääneet toteutumatta. Kunnallisille palveluille, kunnan työyhteisöille ja yrittäjyyteen liittyvät tavoitteet lieene toteutuneet suhteellisen hyvin, vaikkakin näiden tavoitteiden mittaaminen on ongelmallista. Työttömyys on edelleen Lapin läänin keskiarvoa suurempi, joten työllisyystavoite ei toteutunut. Talouden tasapainotavoite on suunnitelmassa arvioitu toteutuvan vaikkakin viimeisimmät tiedot tulokertymästä (verot ja valtionosuudet) eivät suunnitelmaa tue. Vuonna 2002 tilikausi oli ylijäämäinen (suunnitelma 69.645 €, toteutunut 387.647 €).

TAVOITEARVOT

Tavoitteeksi asetettiin väkiluvun säilyminen 7300 asukkaana. Tavoite alitettiin 83 asukkaalla. Työttömyysastetavoitteeksi asetettiin 21 %. Työttömyysastetavoite saavutettiin, työttömyysprosentti oli 20,1.

INARIN KUNNAN OMISTAJAPOLITIikka

Inarin kunnan omistajapolitiikkaa käsitellään sivulla 50.

VALTUUSTO

Luettelo valtuuston jäsenistä on liitteenä 6. Valtuusto piti kertomusvuoden aikana 10 kokousta, joissa käsiteltiin yhteensä 95 pykälää. Luettelo valtuustossa v. 2002 päätetyistä tärkeimmistä asioista on liitteenä 3.

Valtuustosalin äänentoistolaitteisto jouduttiin uusimaan. Samassa yhteydessä valtuustosalin videoneuvotteluvalmiuksia merkittävästi parannettiin vaihtamalla videoneuvottelulaitteisto, jonka käyttö kuluvana vuonna on ollut kiitettävän runsasta. Valtuustosalin käyttö muutoinkin erilaisena koulutus ja neuvottelutilana tehostui laitteiston uudistamisella.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalien toimittamisesta. Kertomusvuonna ei ollut vaaleja.

KEHITTÄMIS- JA YHTEISTYÖHANKKEET

Tavoitteiden toteutuminen

Työttömyyden hoitamisessa yhä suuremman merkityksen on saanut Inarin Kumppanuus työksi ry, joka työllisti välittömästi itse 14,28 henkilötyövuoden verran ja ns. kolmannen sektorin työpaikkoihin n. 10,69 henkilötyövuoden verran. Kunnan oma työllistäminen on ollut n. 20 henkilötyövuotta. Kunnan kesätyötuella on työllistetty 103 nuorta yrityksiin noin 1 kk:n ajaksi.

Liitteenä nro 4 on selvitys kehittämis- ja yhteistyöhankkeiden toteutumisesta.

KUNNANHALLITUS

Vuonna 2002 kunnanhallitus kokoontui 27 kertaa ja käsitteli 526 pykälää.

Kunnanjohtajana on vuodesta 1998 toiminut HTM Reijo Timperi. Kunnanjohtaja on johtanut kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, kuntasuunnittelua, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa kuten elinkeinojen edistämistä ja kehittämistoimintaa. Kunnanjohtaja on toiminut kunnanhallituksen esittelijänä. Kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen esittelijän sijaisena on ollut kunnansihteeri.

Kunnanhallituksen toimintaan kuuluu myös yhteiskuntasuhteiden ja ystävyyskuntatoiminnan hoitaminen.

Tiedotustoiminnasta ja henkilöstöhallinnosta on kokonaisvastuu ollut kunnanhallituksella. Kunnan pääilmoituslehti on paikallislehti Inarilainen.

Tavoitteet (kuntalaisiin kohdistuvat)

Yleispalvelut

Keskitettyjen toimisto- ja hallinnollisten palvelujen toiminta vakiinnutetaan niin, että palvelut ovat tuotettavissa aikaisempaa tehokkaammin, taloudellisemmin ja paremmin.

Tiedottamisella pyritään antamaan oikea kuntakuva kuntalaisille.

Uusien luottamushenkilöiden toiminnan edistäminen ja kuntalaisten palvelun parantaminen ja ulottaminen nykyistä laajemmin kunnantalon ulkopuolelle.

Inarin historia valmistuu vuoteen 2002 mennessä.

Tavoitteiden toteutuminen

Keskistetyt toimisto- ja hallintopalvelut on toteutettu aikaisempaa tehokkaammin ja taloudellisemmin ja ainakin keskeisten palvelujen osalta myös paremmin. Toiminnan vakiinnuttamista on vakavasti häirinnyt yleispalvelun henkilöstöön kohdistuneen suuret muutokset.

Kunnan julkisuuskuva erityisesti maakuntalehdessä ei ole oikea.

Kunnan internet-näkyvyyttä on parannettu vaikkakin internet-sivuissa on kehittämistä.

Inarin historia valmistuu vuonna 2003.

ATK

Kunnan internet-sivut on otettu käyttöön kuluvan vuoden aikana. Nellimiin, Inariin, Näätämöön ja Sevettijärvelle on rakennettu atk-pohjainen palvelupiste, josta on mahdollista olla yhteydessä kunnan monipalvelupisteeseen. Sitran rahoittama hanke ”Oppivat seutukunnat” tuo palvelun piiriin myös muita kyliä.

Tavoitteiden toteutuminen

”Oppivat seutukunnat” -hanke on kylläkin laajentanut internet - pohjaisten palvelujen käyttöä, mutta toisaalta tuonut palveluihin virheellisen, maksuttoman mielikuvan. Käyttäjiltä ei ole voitu periä palvelujen käyttämisestä aiheutuvia todellisia kustannuksia.

Edunvalvonta ja velkaneuvonta

Edunvalvonta siirrettään Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän tehtäväksi vuoden 2002 alusta lukien.

Tavoitteiden toteutuminen

Edunvalvonta on siirtynyt Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän tehtäväksi vuoden 2002 alusta lukien.

Maaseututoimi

Tavoitteena on kunnan maaseutuelinkeinoviranomaistehtävien hoitaminen niin, että kuntalaiset saavat tarvitsemansa neuvonnan ja avun tukien ja korvausten hakemisessa. Neuvottavien ja käsiteltävien rahoitus-tukien ja suorien tukien sekä korvausten markkamäärä on ollut 7-10 miljoonaa vuosittain. Tavoitteena on maksaa tuet ja korvaukset annetuissa määräajoissa. Palvelut pyritään antamaan myös pohjoissaamenkielellä.

Lomituspalveluilla mahdollistetaan maatalousyrittäjien täyden vuosiloman pitäminen ja turvataan yrittäjän sairausloman aikana tilan toimintojen jatkuvuus. Maksullista lomaa tuetaan avustuksella. Maksullisen loman pidolla turvataan lomittajien työllisyys ympäri vuoden.

Tavoitteiden toteutuminen

Tuet ja korvaukset on maksettu heti maa- ja metsätalousministeriön maksulupienannon jälkeen. Maksettuja tukia ja korvauksia koskien maaseutuelinkeinoviranomainen teki 638 päätöstä. Tuki- ja korvaussumma oli yhteensä 571 537 euroa. Palvelua pohjoissaamenkielellä oli vähän, koska saamenkielentaitoinen apulaiskanslisti irtisanoutui vuoden 2002 alussa. Maatalous- ja lomatoimen hyväksytty talousarvio v. 2002 toteutui ilman ylityksiä.

Lomituspalveluja käytettiin 677 päivää, vuosilomia 290, sijaisapua 303 ja maksullista lomaa 84 päivää. Kuukausipalkkaiset lomittivat 420 (61 %), tuntipalkkaiset 97 (14 %) ja OK Monitaito 161 päivää (23 %).

Kalatalous

Tavoitteena on luoda hyvät edellytykset kalataloudelle ja vesistöjen muulle käytölle huolehtimalla kala- ja venesatamien huoltorakennusten ja jäähileasemien toimivuudesta ja kalakantojen hoidosta. Kalatalouden ja vesistöjen muun käytön ongelmia pyritään ratkaisemaan hankkeilla, joihin haetaan ulkopuolista rahoitusta siten, että omarahoitusosuutena käytetään kalatalouden kehittämisrahaston varoja.

Tavoitteiden toteutuminen

Vakiintunut toiminta, kuten jäähileasemien ja kalahallien ylläpito sekä sivuvesien kalan hintatuen maksaminen, jatkui aikaisempien vuosien tapaan. Kunnan ja maa- ja metsätalousministeriön sopimuksen mukaisesti maksettiin Inarin ja Sarmijärven kalanviljelylaitosten sähkölaskut. Yhteistyö eri organisaatioiden (mm. Lapin TE-keskus, RKTL, Lapin ympäristökeskus, Metsähallitus, Utsjoen ja Tanan kunnat) kanssa lisääntyi aikaisempaan verrattuna hankkeiden suunnittelun ja toteuttamisen vuoksi.

Kansainvälinen yhteistoiminta

Kansainvälisen toiminnan tavoitteena on vahvistaa ystävyyskunta-toimintaa enemmän elinkeinoja kehittävään suuntaan. Tämä edellyttäneen uusienkin toimintatapojen käyttöönottoa luonnollisesti yhteistyössä Sör-Varangerin, Petsamon ja Kuolan kuntien kanssa. Kansainvälisessä toiminnassa suuntaudutaan myös muille elinkeinollisesti kiinnostaville alueille, joita näyttäisi löytyvät erityisesti Norjasta.

Valtuustossa käsitellään vuoden 2002 aikana kunnan kansainvälistymisohjelma.

Tavoitteiden toteutuminen

Kunnalla on kertomusvuonna ollut yhteyksiä, vierailuja ja vastavierailuja kaikkiin ystävyyskuntiin: Sör Varangeriin, Kuolan ja Petsamon kuntiin.

Kunnan kansainvälistymisohjelman laatiminen on aloitettu vuonna 2002 ja käsittely kunnanhallituksessa on aloitettu vuoden 2003 keväällä.

Toimenpidetavoitteet (resursseihin kohdistuvat)

Yleispalvelut

Taloudellisuustavoite (menot vuoden 2002 loppuun mennessä 185 000 €) toteutuu henkilöstön luontaisen poistuman vuoksi (118 000 €) sekä luottamushenkilöiden eläkevakuutusmaksun (84 000 €) jäätyä pois. Yleispalveluiden henkilömuutos vuoden 2004 lopussa on -2,6 henkilötyövuotta, mikä saavutetaan luontaisen poistuman hyödyntämisellä, myyntipalvelulla ja palvelutuotannon lisäämisellä nykyisellä henkilöstöllä.

Selvitetään suunnittelukaudella, voiko avautuvia virkoja/toimia täyttää sisäisesti.

Vuoden 2002 alusta suunniteltua kahden henkilön siirtoa yleispalveluista Inarin Vuokra-asunnot Oy:öön ei toteuteta. Vuonna 2002 palkataan hallintoassistentti/toimistosihiteeri, jonka palveluja myydään 4/5 viikkotyöajan osalta InLike Oy:lle, ja lisätään terveystoimen toimistopalvelua kaksi päivää viikossa. Pohjois-Lapin alueyhteistyön kunta-yhtymässä käynnistyvä velkaneuvonta-edunvalvontaprojekti aiheuttaa uusia työjärjestelyjä.

Tavoitteiden toteutuminen

Yleispalveluihin siirrettiin 1.1.2000 lukien toiminnallista, valmistelussa tai täytäntöönpanossa olevaa toimistohenkilöstöä, lukuun ottamatta osastoilla oleva toiminnallinen henkilöstö. Keskitettävä henkilöstö ja hallinnossa oleva henkilöstö muodostivat asiakirjapalvelu-, monipalvelu-, henkilöstöpalvelu-, talouspalvelu-, atk-palvelu- ja erityispalvelutiimit, joiden tehtävänä oli tuottaa kehittämistyössä tehdyn palvelukartan mukaiset palvelut keskitetysti.

Toimistohenkilöstöä yleispalveluissa on yhteensä 28, joista toimistohenkilötyövuosia 25,5. Henkilöstössä kertomusvuonna tapahtui yleispalvelun osalta merkittäviä muutoksi: yksi henkilö jäi eläkkeellä ja yksi irtisanoutui, kaksi siirtyi muihin tehtäviin ja yksi henkilö on jäänyt pitkälle sairauslomalle. Työjärjestelyjä on myös muutettu mm. osoittamalla rakennustarkastukseen ja sivistystoimeen toimistoapua suunniteltua enemmän. Suunnitelman mukaisesti sosiaali- ja terveystoimen käyttöön palkattiin yksi työntekijä. Kahden henkilön paikkaa ei ole täytetty. Yleispalvelulle asetetusta henkilöstön säästö-tavoitteesta (4 henkilötyövuotta) on toteutunut vuoden lopulla laskennallisesti 3/4.

Asuntotoimen, maaseututoimen, kuluttajaneuvonnan, edunvalvonnan ja projektien sekä mahdollisesti muun osastoihin kuulumattoman henkilöstön osalta yleispalvelut on toiminut esimiesorganisaationa.

ATK

Atk-palvelutarjontaa vahvistetaan palkkaamalla määräaikainen (2 vuotta) atk-suunnittelija yhteistyössä kansalaisopiston kanssa.

Nykyistä järjestelyä jatketaan nykyisin voimavaroin siihen asti, kun mahdollisesti perustettava yritys pystyy ottamaan kunnan www-sivujen ylläpidon ja mahdollisesti myös muita atk-tehtäviä.

Video- ja puhelinneuvotteluhuone otetaan käyttöön tavoitteena neuvotteluihin liittyvien matkakustannusten vähentäminen.

Uuden asia-/asiakirjahallintajärjestelmän (Dynastia) käyttö varmistetaan pääkäyttäjäratkaisuin ja hankkimalla 2003 uusin versio Dynastia-ohjelmistosta.

Atk-hankinnat tehdään vuonna 2002 keskitetysti.

Tavoitteiden toteutuminen

Atk-palvelutarjontaa suunnitelmasta poiketen vahvistettiin siirtymällä atk-palveluissa ostopalveluihin. Kunnan palvelukseen on jäänyt ainoastaan atk-päällikkö.

Kertomusvuoden aikana otettiin käyttöön puhelinneuvotteluhuone, jossa on myös videoneuvottelumahdollisuus. Pääasiassa videoneuvottelut ja –koulutukset pidetään kuitenkin valtuustosalissa.

Edunvalvonta ja velkaneuvonta

Edunvalvontapalvelut siirtyvät ensi vuoden alusta Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän tehtäväksi. Tästä tulee Inarin kunnalle hieman säästöä.

Velkaneuvonnan ratkaisuja selvitetään. Mahdollinen em. kuntayhtymän velkaneuvontaprojekti vaikuttaa myös Inarin velkaneuvojan tehtäviin.

Tavoitteiden toteutuminen

Edunvalvonta on siirtynyt Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän tehtäväksi vuoden 2002 alusta lukien.

Talous- ja velkaneuvonnan osalta jatkuu Pohjois-Lapin alueyhteistyön kuntayhtymän kokeilu.

Maaseututoimi

Valtion vapaaehtoisen velkajärjestelyn neuvonta- ja luopumistuki-järjestelmä ovat lisänneet maaseututoimen työmäärää, joka hoidetaan samalla henkilöstöllä vakituisen apulaiskanslistin palatessa vuoden alussa virkavapaaltaan.

Tavoitteiden toteutuminen

Vakinainen apulaiskanslisti irtisanoutui vuoden 2002 alussa. Helmikuussa valittiin uusi työntekijä.

Kalatalous

Tärkeimmät tavoitteet vuonna 2002 olivat vene- ja kalasatamien toimivuuden parantaminen, ulkopuolisen rahoituksen saaminen kehittämishankkeille ja kalavesien hoidon tehostaminen.

Kalatalousrahaston käsittely kunnan kirjanpidossa on osoittautunut niin ongelmalliseksi, että selvitetään rahaston muuttaminen itsenäiseksi taloudelliseksi yksiköksi esim. säätiöksi.

Tavoitteiden toteutuminen

Nellimin kalasataman korjaus ja laajennus valmistui elokuussa. Hankkeen kustannukset olivat 59 874 €, josta TE-keskuksen rahoitus kattoi 20 887 €. Nellimin venesatamaan rakennettiin jätteiden keräily- ja lajittelupiste kalatalousrahaston, teknisen lautakunnan ja Metsä-hallituksen yhteistyönä. Lapin ympäristökeskus rahoitti hanketta 8 000 €:lla. Kalataloustyöntekijä toimi satamavahtina Inarissa ja Veskoniemessä.

Kalatalousrahasto rahoittaa omalta osaltaan Inarin lapin Matkailu ry:n hallinnoimaa matkailukalastuksen kehittämishanketta ja InLike Oy:n paikallisen kalan saatavuuden parantamiseen pyrkivää hanketta. Näiden hankkeiden päärahoitus tulee EU:n rakennerahastoista. Kalatalousrahasto on mukana myös Tenojoen vesistön moninaiskäyttösuunnitelman uusimiseen tähtäävässä Interreg-hankkeessa. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Inarijärven kalojen merkintätutkimusta tuettiin 32 797 €:lla ja kalastusalueen järjestämää kalastuksen valvontaa 8 410 €:lla. Kalanpoikasten istutuksiin käytettiin 3 633 €. Taimenistutuksia suunnattiin aikaisempaa enemmän jokiin.

Kalatalouden kehittämisrahaston toiminnan nettomenot vuonna 2002 olivat 253 903 € ja investointien 38 987 € . Rahaston käyttörahastoon maksettiin säännöstelykorvauksia 149 959 € ja korkotuloja 164 191 €, yhteensä 314 150 €. Perusrahaan ei maksettu korvauksia valtuuston muutettua rahaston sääntöä tältä osin 15.11. 2001. Perusrahaan oli vuoden 2002 lopussa varoja 4 378 432 € ja käyttörahastossa 98 266 €, yhteensä 4 476 698 €.

Asuntotoimi

Asuntosihteerin hoitaa Inarin Vuokra-asunnot Oy:n toimitusjohtajan tehtävät, josta peritään korvaus yhtiöltä.

Asuntotoimen toimistohenkilöstä ei siirretä Inarin Vuokra-asunnot Oy:n palvelukseen 1.1.2002. Inarin Vuokra-asunnot Oy on palkannut kiinteistöyönjohtajan. InLike Oy ostaa Inarin Vuokra-asunnot Oy:ltä kiinteistöyönjohtajan palveluja. Kiinteistöyönjohtajan palkkaamisella on vaikutusta asuntosihteerin työmäärän vähenemiseen. Asuntosihteerin työpanosta lisätään vastaavasti yleispalveluissa.

Tavoitteiden toteutuminen

Asuntosihtööri hoitaa Inarin Vuokra-asunnot Oy:n toimitusjohtajan tehtävää. Työpanoksesta peritään korvaus yhtiöltä. Asuntotoimen toimistohenkilöstö on jatkanut Inarin kunnan palveluksessa. Yhtiö suorittaa korvauksen kunnalle työpanoksesta. InLike Oy on ostanut kiinteistötyönjohtajan palveluja Vuokra-asunnot Oy:ltä. Asuntosihtöörin työpanosta on käytetty yleispalveluiden työtehtävien järjestelyissä.

Muut toiminta

Kunnalla on velvoitteita saamenkielilain täytäntöönpanoon. Velvoite on toteutunut lähinnä niin, että kunnan viralliset kuulutukset on julkaistu eri saamen kielillä. Kunnan pitäisi saada saamen kielilain täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset valtiolta, lukuun ottamatta koulutuskustannuksia. Kertomusvuonna oli ensimmäinen kerta, jolloin kunta ei saanut kaikkia aiheutuneita kustannuksia valtiolta.

Kunnallisverotuksesta aiheutuvat kustannukset ovat hallinnon määrärahoissa.

Kunta on avustanut kylätoimikuntia pienellä määrärahalla. Avustusta on annettu neljälle kylätoimikunnalle ja viidelle kyläyhdistykselle.

Kunta on tukenut rintamaveteraanien kuntoutusta.

Muussa toiminnassa mm. maksettiin Suomen Kuntaliiton ja Lapin liiton maksusuudet.

Kuluttajaneuvonta

Kuluttajaneuvonnassa on ollut hoidettavana tavaravirhevalituksia 47 ja tiedusteluja 2, valituksia palveluista 50 ja tiedusteluja 24. Muita valituksia on hoidettu 2 ja tiedusteluja on selvitetty 5.

HENKILÖSTÖTYÖ**Tavoitteet**

Toiminnan tavoitteena on motivoitunut, palveluhenkinen ja työnsä osaava henkilöstö, joka on sitoutunut valtuuston asettamiin toiminnallisiin ja talouden tavoitteisiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen voidaan arvioida toteutuneen, vaikkakin sen mittaaminen on vaikeaa. Kertomusvuoden aikana toteutettiin edellisenä vuonna päätettyä kehittämistyötä.

Työtä erityisesti henkilöstön motivoimiseen on tehty ja aloitettu mm. palkkausjärjestelmän kehittämistyö tavoitteena nykyistä palkitsevampi ja kannustavampi palkkausjärjestelmä. Työtä varten on asetettu työryhmä, johon kuuluu työnantajan ja työntekijäjärjestöjen edustajia. Henkilöstötilinpäätös laaditaan vuodelta 2002.

Henkilöstöä kunnan palveluksessa on ollut seuraavasti:

	2000	2001	2002
Yleispalvelut	44,31	41,25	37
Terveyspalvelut	104,61	105,1	105,1
Sosiaalipalvelut	111,3	112,3	115,3
Sivistystoimi	134,5	133,5	139
Rakennustarkastus	1	2	2
Tekninen toimi	61,98	57,58	57,58
Yhteensä	457,7	451,73	455,98

Henkilöstötilinpäätös (HTV) Vertti-tietokannan mukaan

	v. 2002	
Vakinaiset	406.74	hlö
Määräaikaiset	101.54	”
Työllistetyt	64.79	”
Yhteensä	573.07	”
Alle 30 -vuotiaita	4	”
30-39 -vuotiaita	68	”
40-49 -vuotiaita	159	”
50-59 -vuotiaita	174	”
Yli 59 -vuotiaita	21	”
Alle 5 v. palvelussuhteita	20	lkm
Johto- ja hallintohenkilöstö	75	hlö
Tuotantohenkilöstö	501.53	”
Kokonaistyöaika	810593	h
Poissaolot	147732	h
Sairauspoissaolot	42243	h
Lisä- ja ylityöt	10315.4	h
Tehty työaika työvuosina	418.12	htv
Henkilöstökulut	32409.71	€/hlö
Vahinkotilastoja		

	v. 2000	v. 2001	v. 2002
Työtapaturma	10	5	9
Liikenne	0	0	
Autovakuutus	2	0	
Yhd. vak. palovak.	0	1	1
Pohjola/omaisuus	7	0	
Pohjola/vastuu	2	3	
Pohjola/keskeytys	0	0	
Pohjola/tapaturma ja matka	0	0	
Muut vakuutukset	0	0	
Yhteensä	21	9	10

Tavoitteet

Henkilöstön kouluttamisessa jatketaan yhteistyötä sivistystoimen kanssa henkilöstön täydennyskouluttamiseksi. Koulutuksessa painotetaan työyhteisöjen koulutusta.

Henkilöstöpolitiikassa suositaan osa-aikaeläkkeelle siirtymisiä ei ainoastaan tapauksissa, jossa voidaan saada säästöä, vaan myös tapauksissa, joissa voidaan ennalta ehkäistä mahdollista työkyvyttömyyseläkettä ja yksilöllistä varhaiseläkettä.

Yhteistyötoimikunnalla on vastuu yhteistoiminnan kehittämisestä yhdessä työntekijäjärjestöjen ja työnantajan kanssa.

Palkkausjärjestelmää ryhdytään kehittämään nykyistä kannustavampaan suuntaan niin, että palkkauksessa otetaan huomioon tehtävien vaatavuustason muutokset ja kehittämistyön toteuttaminen. Suurimpana haasteena on Kunnallisen Virka- ja Työehtosopimuksen palkkausjärjestelmän uudistamistyö.

Ryhdytään toimiin henkilöstön jaksamisen tukemiseksi.

Henkilöstötilinpäätös laaditaan ensimmäisen kerran vuodelta 2002.

Henkilöstöpoliittinen ohjelma tarkistetaan ja ulotetaan koskemaan kunnan lisäksi myös kuntakonsernin muuta henkilöstöä.

Tavoitteiden toteutuminen

Kuntasuunnitelmassa todetuista kehittämisasioista voi todeta seuraavaa:

1. Henkilöstön koulutustoimintaa kehitettiin yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Kansalaisopisto järjestää suuren osan paikkakunnalla tapahtuvasta henkilöstökoulutuksesta. Koulutustoiminta ei onnistunut aivan suunnitellusti, koska kunta ei palkannut omaan henkilöstöä vaan palvelut ostetaan.
2. Osa-aikaeläkkeiden suosio on kasvanut ja työnantajankin puolelta on suosittu osa-aikaeläkkeitä erityisesti tapauksissa, joissa on voitu ennalta ehkäistä mahdollista työkyvyttömyyseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä. Osa-aikaeläkkeelle jäämisen periaatteita on täsmennetty ja päätetty menettelytavat.
3. Yhteistyötoimikunta on jatkanut toimintaansa toimielimenä, jolle kuuluvat sekä yhteistoiminta- että työsuojelutehtävät. Yhteistyötoimikuntaan on kuulunut kolme kunnanhallituksen valitsemaa työnantajan edustajaa ja työsuojelupäällikkö sekä kaksi edustajaa kustakin viidestä allekirjoittajajärjestöstä.
Yhteistyötoimikunta on pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 62 pykälää.
4. Palkkausjärjestelmän uudistamisessa on tehty yleisen virka- ja työehtosopimuksen täytäntöönpanon osalta merkittävä ja perusteellinen työ, joka pohjautuu 1.3.2002 voimaan tulevaan tehtävien vaatavuuden arviointiin. Yhdessä ammattijärjestöjen kanssa on tehty 266 viranhaltijaa ja työntekijää koskeva työtehtävien vaatavuuden arviointi, joka on saatettu loppuun alkuvuodesta 2002. Työ onnistui

huomattavasti paremmin kuin aikanaan teknisen sopimuksen täytäntöön panoon liittyvä monivuotinen työ.

5. Henkilöstön jaksamiseen on kiinnitetty huomiota. Henkilöstöhallinnossa on ollut erillinen määräraha henkilöstön kuntoutukseen, jota on käytetty yhteistyötoimikunnan esityksen mukaisesti.
6. Työnvaativuuden arviointi on vuonna 2002 saatu loppuun ja henkilökohtaisen palkkausjärjestelmän selvittäminen on aloitettu kertomusvuonna.

SOSIAALI- JA TERVEYSOSASTO

Sosiaalilautakunta ja sosiaalipalvelut

Sosiaalitoimen hallinnosta vastasi 9-jäseninen sosiaalilautakunta, joka kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa ja käsitteli 110 asiaa

Sosiaalipalvelujen tavoitteet (kuntalaisiin kohdistuvat) ja niiden toteutuminen

Yleiset

Sosiaalihuollon peruspalvelut turvataan noudattaen soveltuvien osien valtioneuvoston päätöstä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintasuunnitelmaksi 2000-2003.

Valtioneuvoston päätöstä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintaohjelmaksi 2000-2003 on soveltuvien osien noudatettu toimintaa kehitettäessä. Erityisesti mainittakoon seuraavat toimenpiteet: sosiaalityön resursseja lisättiin yhdellä sosiaalityöntekijällä.

Sosiaalitoimiston työnjakoa on tarkistettu ja resursseja ohjattu ehkäisevään ja kuntouttavaan sosiaalityöhön

lasten ja nuorten psyykkisten ongelmien lisääntyessä on perheitä ohjattu Kelan rahoittamaan, Lapin ensi- ja turvakodilla järjestettyyn perhekuntoutukseen hyvin tuloksin. Lisäksi lastenpsykiatriin konsultaatiokäyntejä on hyödynnetty vaikeissa lastensuojeluasioissa seudullista ja alueellista yhteistyötä kehitetään mm. siten, että sosiaalityöntekijät ovat mukana Pohjois- ja Itä-Lapin sosiaalityön vertaiskonsultaatio- ja asiantuntijapankki-hankkeessa mukana. omakielisiä palveluja saamenkielisille on turvattu valtion myöntämän erillismäärärahan turvin.

kaikki sosiaalitoimen yksiköt osallistuivat sosiaali- ja terveystoimessa toteutettavaan laadunhallintahankkeeseen.

Sosiaalipalveluissa panostetaan syrjäytymisen ehkäisyyn.

Sosiaalityössä on tuettu asiakkaiden omatoimista suoriutumista.

Kuntouttavan työtoiminnan tultua lakisääteiseksi 1.9.2001 on tätä aktivoivaa työtä tehty yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa

Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen on otettu Inarin kunnan erityiseksi painopistealueeksi. Syreeni-tiimin (lastensuojelun sosiaalityöntekijä, kiertävä erityislastentarhanopettaja ja erityisopettaja)

toiminta on käynnistynyt kesäkuussa 2002. Lastensuojelun moniammatillinen kehittämyöryhmä on toiminut aktiivisesti.

Lasten ja nuorten psykiatriseen kuntoutukseen osoitetusta määrärahasta on saatu erityisasiantuntemuksen konsultaatiota ja yksittäistä pitkäjaksoista kuntoutusta.

Mm. syrjäytymisen ehkäisyyn liittyvää koulutusta henkilöstölle järjestettiin varhaisesta havainnoinnista, asioiden puheeksi ottamisesta ja perheväkivallasta.

Koululaisten iltapäivähoitoa järjestettiin I-luokan oppilaille ja erityistä hoitoa tai tukea tarvitseville alle 10- vuotiaille lapsille. Koululaisten iltapäiväkerhotoimintaa järjestettiin Inarin kk:ssä myös MLL:n toimesta ja Ivalossa ala-asteella Inarin seurakunnan toimesta.

Ikäihmisten syrjäytymisen ehkäisemiseksi, omatoimisuuden edistämiseksi ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi on järjestetty sivukylillä ja Männikön palvelukodissa päiväkerhotoimintaa. Kunnan yli 80- vuotiaille suoritettiin henkilökohtainen haastattelu palvelutarpeesta.

Sosiaalipalvelujen tuottaminen turvataan suhteuttamalla taloudelliset ja toiminnalliset resurssit keskenään.

Lakisääteiset sosiaalipalvelut on pystytty antamaan eikä toimintoja ole lakkautettu. Vanhustyöhön saatiin yksi uusi perushoitajan toimi. Lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi perustettiin moniammatillinen ”syreeni”-tiimi, johon saatiin sosiaalitoimen puolelta uutena sosiaalityöntekijän virka ja yhdessä sivistystoimen kanssa kiertävän lastentarhanopettajan virka.

Palvelutarpeita seurataan asiakaskyselyin osana sosiaali- ja terveydenhuollon laadunhallintajärjestelmää.

Vuonna 2001 aloitettua laadunhallinnan kehittämistä jatkettiin kouluttamalla henkilökuntaa ja nimeämällä toimipisteisiin laatu-vastaavat. Asiakaskysely tehtiin RAMK:n opiskelijoiden toimesta niille työpisteille, jotka siirtyivät sosiaali- ja terveystoimen yhteiseen aluevastuuseen toimintaan.

Päivähoito

Päivähoidossa järjestetään alle kouluikäisille lapsille tarpeenmukainen päivähoitopaikka, tuetaan vanhempia lasten kasvatustehtävässä ja yhdessä vanhempien kanssa edistetään lapsen tasapainoista kehitystä ja oppimista.

Päivähoitopaikat on pystytty järjestämään pääsääntöisesti kaikille tarvitsijoille lain edellyttämässä aikataulussa. Sivukylillä tarvittavan päivähoidon ja saamenkielisen päivähoidon järjestämisessä esiintyi ongelmia mm. määräaikaisten työntekijöiden ja sijaisten puutteen vuoksi. Koululaisten hoitoa on järjestetty I-luokan oppilaille ja erityistä hoitoa tai tukea tarvitseville alle 10- vuotiaille lapsille.

Päivähoidossa tuetaan erityisesti lapsia, jotka tarvitsevat erityistä hoitoa ja tukea. Päivähoidossa kehitetään työmenetelmiä ja toimintatapoja sekä toiminnan sisältöä vanhemmuuden ja lasten psykososiaalisen kehityksen tukemiseksi ja tehdään ennalta ehkäisevää työtä yhteistyökumppaneiden kanssa.

Päivähoitoon perustettiin puoleksi sivistysosaston kanssa kiertävän erityislastentarhanopettajan toimi. Työntekijä työskentelee ”syreeni”-lastensuojelutiimissä. Yhteistyötä ja tiedonkulkua on tehostettu eri hallinnonalojen välillä sekä päivähoidon ja koulujen välillä. Kiertävä lastentarhanopettaja osallistui kuntoutus -, esiopetus- ja palvelusuunnitelmien laadintaan. Vuonna 2002 tehdyn lastensuojelukyselyn perusteella tehdyn kehittämistarveselvityksen mukaisesti päivähoidossa keskityttiin vanhemmuuden tukemiseen ja varhaiseen havainnointiin. Päivähoito osallistui lastensuojelun kehittämistyöryhmän toimintaan.

Inarin kunnan päivähoito osallistuu yhdessä yhdeksän (9) muun kunnan kanssa Stakesin Varttua-projektiin.

Päivähoito osallistui vv. 2001-2002 yhtenä pilottikuntana Varttua-hankkeeseen. Inarin kunnan osalta loppuraportti valmistui 15.11.2002. Tavoitteet toteutuivat muiden tavoitteiden paitsi tietokonehankintojen osalta. ATK-taidot, ATK:n käyttö ja tiedottaminen sekä vanhempien että henkilökunnan välillä lisääntyivät. Päivähoidossa osallistuttiin myös kansalaisverkko OSKU:n kautta tapahtuvaan tiedottamiseen.

Sosiaalityö

Toimeentulotuen hyvä saatavuus turvataan. Perusoikeuksiin kuuluvan toimeentulotuen hakemukset otetaan käsittelyyn viikossa.

Toimeentulotukihakemusten käsittelyaika on keskimäärin yksi viikko. Tavoitteen saavuttamiseen on vaikuttanut sosiaalityöntekijöiden määrän lisääminen yhdellä ja kanslistille myönnetty oikeus tehdä norminmukaisia toimeentulotukipäätöksiä.

Tuetaan asiakkaan oman elämän hallintaa. Vapaaehtoistoimintaa aktivoidaan täydentämään muita asianomaista tukevia palveluja. Kuntouttavan työtoiminnan tavoitteena on parantaa asiakkaan työllistymismahdollisuuksia sekä elämänhallintakykyä. Laki kuntouttavasta työtoiminnasta velvoittaa sosiaali- ja työvoimaviranomaisia laatimaan aktivointisuunnitelma yhdessä pitkään työttömänä olleen asiakkaan kanssa. Vuonna 2002 aktivointisuunnitelmia laadittiin noin 160.

Kesällä 2002 kannustelisällä työllistettiin kunnan eri toimipisteisiin 22 toimeentulotukea hakevaa 18-24-vuotiaasta nuorta. Nuoret saivat toimeentulotuen sijaan palkkaa sekä työkokemusta.

Mielenterveysyhdistys Hippuset ry:n päivä- ja työtoimintaa tuettiin osallistumalla RAY:n pääosin rahoittamaan ”Mielipaikka” – hankkeeseen.

MLL:n ”Yhteen hiileen”- perhetyönprojektiin osallistuttiin mm. käyttämällä kotipalvelun tehostettuun perhetyöhön kouluttautuneen kodinhoitajan työpanosta perhetupatoiminnassa 1-2 kertaa viikossa.

Palvelujen saatavuutta parannetaan yhteispalvelulla keskustaajaman ulkopuolella.

Kuntouttavan työtoiminnan yhteydessä tehtiin yhdessä työvoimaviranomaisten kanssa aktivointisuunnitelmia Sevettijärvellä. Asiakkaat kuitenkin kokivat hankalammaksi tulla Sevettijärvelle kuin Ivaloon. Ivalossa käymiseen yhdistetään usein muitakin asiointitarpeita.

Vanhustyö

Kunnan 80-vuotiaille ikäihmisille tarjotaan ennaltaehkäisevä kotikäynti, jonka tarkoituksena on kartoittaa asumisolot ja palvelujen tarve. Vuonna 2002 38 inarilaista täytti 80 vuotta. Ennaltaehkäisevä kotikäynti ja haastattelu tehtiin 28:lle. Yhteenvedo haastattelusta saadaan keväällä-03.

Ikäihmisten kotona selviytymistä tuetaan kuntouttavalla, omatoimisuutta edistävällä hoitotavalla.

Sosiaalista kanssakäymistä on tuettu vanhustenpäiväpalveluilla. Niitä on järjestetty kunnan eri osissa; Ivalossa, Nellimissä, Sevettijärvellä ja Inarissa. Päiväpalvelun asiakkaita oli 109 henkilöä. Päiväpalveluun tulevia asiakkaita tuetaan kuljetuspalvelulla. Kodinhoitajat järjestävät päivän ohjelman ja toiminnan. Ohjelmassa on ollut yhdessä olon lisäksi tietoa mm. kotona selviytymisestä, apuvälineistä ja omahoidosta. Kerhopäivään kuuluu myös liikuntaa ja aivojumppaa.

Kotipalvelun tukipalveluna tarjottiin kuljetuspalvelua liikuntaesteisille tai huonojen kulkuyhteyksien takana asuville iäkkäille henkilöille, turvapuhelimia, ateriapalvelua ja kylvytyspalvelua.

Kotiin annettavat palvelut suunnitellaan palvelusuunnitelmassa.

Omatoimisuutta tuetaan ja autetaan ainoastaan niissä tehtävissä joista asiakas ei itse selviydy. Yli 65 vuotta täyttäneitä asiakkaita on yhteensä 134.

Ryhmäkoti Mustikassa ja vanhainkodin osastoilla on kotona asuville järjestetty lomahoitojaksoja.

Liikuntaesteisille vanhuksille järjestettiin yhdessä terveystoimen ja liikuntatoimen kanssa kuntouttavaa toimintaa Ivalon urheilutalolla. Männikön palvelukodissa järjestettiin kuntouttavaa liikuntaa, johon osallistuivat myös lähitalojen eläkeläiset.

Omaishoidontuella tuetaan erityisesti sivukylien vanhusten kotona asumista.

Omaishoidontuen piirissä oli 44 hoidettavaa. Hoitajia oli 42. kaikki vuonna 2002 omaishoidontukea hakeneet ja joiden hoitoisuus oli paljon hoitoa tarvitseva olivat omaishoidontuen piirissä. Omaishoidontuen asiakkaista asui sivukylillä noin puolet.

Ivalon toimintakeskuksen työtoimintaan sijoitetaan edelleen muitakin kuin kehitysvammaisia.

Toimintakeskuksen työtoimintaan on sijoitettu henkilöitä kuntouttavan työtoiminnan kautta sekä työllisyysvaroin palkattuja henkilöitä.

Toimintakeskus on toiminut myös työkokeilupaiikkana.

Erityinen painoalue

Sivistystoimi, sosiaalitoimi ja terveystoimi panostavat suunnitelma-kaudella erityisesti niihin toimenpiteisiin, joilla ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä.

Kesäkuussa 2002 palkattiin kuntaan uusina työntekijöinä sosiaalityöntekijä, kiertävä lastentarhanopettaja ja erityisopettaja, jotka muodostavat ns. ”syreeni”-tiimin. Tiimin keskeisenä tavoitteena on lisätä lasten ja nuorten sekä heidän perheidensä hyvinvointia varhaisella puuttumisella ja korjaavalla toiminnalla. Yhteistoiminta eri toimijoiden välillä on lisääntynyt ja tiivistynyt, kotikäyntejä on pystytty lisäämään. Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä olevien lasten määrä kasvoi 74 % edellisestä vuodesta (50:stä 87:ään), joka osaltaan selittyy myös toiminnan tehostamisella. Myös lastensuojelun kehittämis-työryhmä on toiminut aktiivisesti. Keväällä 2002 kartoitettiin laajalla kyselyllä lasten ja nuorten tilannetta ja palvelujärjestelmää kunnassa. Sekä ”syreeni”-tiimin toiminnasta että lastensuojelun kehittämis-työryhmän toiminnasta on laadittu erilliset selvitykset.

Talous

Sosiaalipalvelut, nettomenot	4.590.094 €
Toimeentuloturva, nettomenot	831.640 €
Investoinnit:	43.696 €
toimintakeskuksen vesikaton korjaus	
koneiden ja kaluston hankinta	
Kolpeneen osuus	

Toimenpidetavoitteet (resursseihin kohdistuvat) ja niiden toteutuminen

Yleiset

Henkilöstön työkykyyn ja jaksamiseen kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstöpoliittisen linjauksen mukaan ja pyritään löytämään uusia keinoja ja yksilöllisiä ratkaisuja mm. työtilanteiden muuttuessa. Erilaista Tyky-toimintaa on järjestetty eri työpisteissä. Henkilöstöä on osallistunut myös kuntoremonttiviikoille ja yksilölliseen kuntoutukseen. Henkilöstön täydennyskoulutuksesta on huolehdittu. Ikääntyvä henkilöstö hakeutui lisääntyvässä määrin mm. osa-aikatyöhön.

Sosiaalitoimen alaiset yksiköt osallistuvat yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toimintaa tukeviin ja kehittäviin hankkeisiin. Sosiaalitoimen yksiköt ovat v.2002 osallistuneet mm. seuraaviin hankkeisiin: aluevastuuhanke, laatuhanke, Pohjois- ja Itä-Lapin sosiaalityön vertais- ja asiantuntijapankkihanke, Varttua-hanke, Mielenterveyden kulmakivet-hanke, naisiin kohdistuvan perheväkivallan

hanke, Lastensuojelun kehittämistyöryhmä, Yhteen hiileen-perhetyön projekti.

Päivähoito

Päivähoidon tavoitteena on edelleen henkilöstöressurssien ja toiminnan sopeuttaminen päivähoitotarpeen vähentymiseen. Päiväkotijärjestelmä ja ryhmäperhepäiväkotipaikat pyritään pitämään täynnä ja myös perhepäivähoitoryhmät mahdollisimman täynnä. Päivähoitoryhmät pidettiin mahdollisimman täytenä ja henkilöstöjärjestelyjä tehtiin vaihtelevan työllisyystilanteen mukaisesti. V.2002 oli lomautettuna viisi (5) perhepäivähoitajaa, mutta 1.9.2002 mennessä kaikki lomautukset olivat päättyneet. Muihin mahdollisiin tehtäviin sekä osa-aikaeläkkeelle hakeutumista tuettiin.

Sosiaalityö

Syyskuussa 2001 voimaan tullut lakisääteinen sosiaalipalvelu, kuntouttava työtoiminta, lisää sosiaalityön tarvetta toimeentulotuen pitkäaikais- ja nuorten asiakkaiden osalta. Sosiaalityön voimavarat kohdennetaan tarkoituksenmukaisesti noudattamalla edelleen alueellista työnjakoa ja siirtämällä toimeentulotuen eräitä tehtäviä toimistohenkilöstölle. Lastensuojelutyötä vahvistetaan keskittämällä sosiaalityönä hoidettavat tehtävät yhden sosiaalityöntekijän päävastuulle. Sosiaalityöhön perustettiin sosiaalityöntekijän virka ja sosiaalitoimiston työnjakoa tarkistettiin. Resursseja pystyttiin ohjaamaan ehkäisevään ja kuntouttavaan sosiaalityöhön, siten että uuden sosiaalityöntekijän toimenkuva muodostuu lastensuojelusta ja muut sosiaalityöntekijät toimivat aluevastuista. Kanslistille on myönnetty oikeus tehdä norminmukaisia toimeentulotukipäätöksiä.

Sosiaalityöntekijöiden alueellinen työnjako muutetaan terveydenhuollon aluevastuun mukaisten alueiden mukaiseksi. Aluevastuista sosiaalityötä tekevien sosiaalityöntekijöiden alueet ovat samat kuin terveydenhuollossa.

Palvelujen saatavuuden parantamiseksi selvitetään mahdollisuus yhteispalvelutoimintaan. Sosiaalitoimistolla on suunnitelmallista yhteistoimintaa työvoimatoimiston kanssa kuntouttavassa työtoiminnassa.

Vammaispalveluja saaville tehdään mm. palvelutarpeita kartoittava palvelusuunnitelma. Laaditaan vammaispalveluopas yhteistyössä mm. vammaisneuvoston kanssa. Vammaispalveluja saaville tehdään palvelusuunnitelma. Vammaispalveluopasta ei vielä ole laadittu.

Vanhustyö

Vanhustyössä perustetaan vuosina 2002-2004 yhteensä kolme uutta lähihoitajan/kodinhoitajan tointa.

Vuonna 2002 perustettiin yksi uusi perushoitajan toimi. Kolpeneelta kotiutettiin kolme syvästi kehitysvammaista perhehoitoon. Kolpeneelle siirtyi kuitenkin muista laitoksista inarilaisia, jolloin määrärahaa ei jäänyt käytettäväksi toisen kodinhoitajan toimen täyttämiseen. Saamenkielisiin palveluihin osoitetulla määrärahalla palkattiin koltankielinen kodinhoitaja 5 kk:n ajaksi.

Ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävien aktiviteettien ja kuntoutusmahdollisuuksien kehittämiseen ja lisäämiseen osallistutaan eri toimijoiden kanssa yhteistyössä.

Vanhuksille on järjestetty liikuntatoimen ja terveystoimen kanssa yhdessä kuntouttavaa toimintaa.

Omaishoidon tuen määrää lisätään yli 75-vuotiaiden määrän lisääntyessä.

Määrärahaa ei pystytty lisäämään vuodelle 2002. Kuitenkin kaikki omaishoidon tukea hakeneet, joiden hoidollisuus on paljon hoitoa tarvitseva olivat omaishoidontuen piirissä.

Toimeentuloturva

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, joka kuuluu sosiaalityön tehtäviin. Elatustuella turvataan lapsen elatusta.

Vuonna 2002 toimeentulotuen nettomenot laskivat edellisestä vuodesta noin 47 800 € eli 7 %. Asiakastalouksien määrä väheni 22 kotitaloudella (3,3 %). Myönnetty ehkäisevän toimeentulotuen osuus oli 0,9 %. Ehkäisevää toimeentulotukea myönnettiin pääasiassa asumisen turvaamiseen.

Toimeentulotukihakemusten keskimääräinen käsittelyaika on yksi viikko. Sosiaalityöntekijöiden määrän lisääminen yhdellä ja kanslistille myönnetty oikeus tehdä norminmukaisia toimeentulotukipäätöksiä ivat turvanneet toimeentulotuen hyvän saatavuuden.

Toimeentulotukiasiakkaista noin 55 % on alle 40-vuotiaita. 53 % asiakkaista ensisijainen toimeentulon lähde on työttömyysturva. Suurin osa asiakkaista on pitkäaikaistyöttömiä ja saanut toimeentulotukea useita vuosia.

Vuonna 2002 elatustuen nettokustannukset laskivat edellisvuoteen verrattuna 12,4 % ollen 188 612 €. Elatusvelvollisilta saatiin perittyä 129 073 €, joka on noin 50 % edellisvuotta enemmän. Vapautuksen perusteena on maksukyvyttömyys todistettavan varallisuuden takia. Elatustukivelkaa oli vuoden lopussa 824 860 €.

Tunnusluvut ja mittarit

		tavoite	toteutunut
	2001	2002	2002
todelliset hoitopäivät päivähoidossa	36 502	35 000	36 153
lapsia kunnallisessa päivähoidossa	218	210	230
kotih. ja yksityisen hoidon tuen saajat	164	150	120 lasta
hoitopäivät lastensuojelussa	5 888	5 000	5 818
lasten huoltosopimukset	59	40	76
lasten elatussopimukset	57	55	82
toimeentulotukea saavia kotitalouksia	630	620	646
Männikön palvelukodin hoitopäivät	8 935	8 600	8 282
Mustikka-ryhmäkodin käyttöpv:t	5 459	5 500	5 332
Dementia ryhmäkodin käyttöp	3 397	3 550	3 514
Kaamosrannan käyttöp	3 113	3 290	3 284
Omaishoidontukiasiakkaat	42	48	44
kotipalvelun asiakaspaikat	180	180	186

Terveyslautakunta ja terveyspalvelut

Terveystoimen hallinnosta vastasi 9-jäseninen terveyslautakunta, joka kokoontui kertomusvuonna 8 kertaa ja käsitteli 86 asiaa.

Terveyspalveluiden tavoitteet (kuntalaiseen kohdistuvat) ja niiden toteutuminen**Yleiset**

Terveyspalvelut turvataan noudattaen soveltuvin osin valtioneuvoston päätöstä sosiaali- ja terveydenhuollon tavoite- ja toimintasuunnitelmaksi 2000-2003. Laadunhallintajärjestelmän rakentamista jatketaan ja panostetaan mielenterveystyön nostamiseksi osaksi kuntasuunnitelmaa. Valtioneuvoston päätöstä on soveltuvin osin noudatettu toimintaa kehitettäessä. Erityisesti mainittakoon seuraavat toimenpiteet:

- mielenterveystyön vahvistamiseksi jatkettiin ”Mielenterveyden kulmakivet” -projektia, jonka tavoitteena on ollut kehittää ehkäisevän ja hoitavan mielenterveystyön käytäntöjä
- kuntalaisten ja palvelujen käyttäjien osallisuuden lisäämiseksi on suoritettu kaksi asiakaskyselyä palveluista
- koko sosiaali- ja terveystoimi osallistuu yhdessä toteutettavaan laadunhallintahankkeeseen. Vuonna 2002 jatkettiin henkilöstön koulutusta ja valittiin laatuvaastavat työyksiköistä
- palvelujen saatavuuden, jatkuvuutta ja kattavuutta on parannettu siirtymällä 1.5.2002 lukien sosiaali- ja terveystoimen aluevastuuseen työhön.

Terveydenhuollon peruspalvelut turvataan.

Terveydenhuollon peruspalvelut on turvattu. Mitään toimintoja ei ole lakkautettu. Vuodeosastolla täytettiin vuonna 2002 sairaanhoitajan toimi, joka vuonna 2000 jätettiin säästösyistä täyttämättä.

Terveyskeskuslääkäreiden viroista oli vuoden 2002 lopussa täyttämättä kolme (3). Avoimet virat on hoidettu sijaisuusjärjestelyin ja ostamalla lääkärityövoimaa lääkärityövoiman vuokrausyhtiöltä. Lääkäreiden päivystyspalvelut ulkoistettiin vuonna 2002.

Terveyspalveluissa panostetaan syrjäytymisen ehkäisyyn, päihde- ja mielenterveysongelmien sekä muiden kansantautien ennaltaehkäisyyn, varhaistoteamiseen ja hyvään hoitoon.

Mm. moniammatillisten sosiaali- ja terveydenhuollon aluevastuutiimien työskentely ja terveydenhuollon työntekijöiden osallistuminen moniammatillisen lastensuojelun kehittämistyöryhmän työskentelyyn edesauttoivat tavoitteeseen pääsyä.

Avohoito

Moniammatillisten työryhmien aluevastuinen toiminta käynnistyy 1.5.2002 alkaen ja sen jälkeen kuntalainen saa – niin halutessaan – enintään kolmen päivän kuluessa yhteyden lääkäriin hoidon tarpeenarvioimista varten.

Aluevastuinen toiminta käynnistyi 1.5.2002. Tämän seurauksena jonot lääkärin vastaanotolle ovat hävinneet, palvelujen saatavuus ja jatkuvuus ovat parantuneet. Aluevastuun kokeilu-aika jatkuu 30.4.2004 saakka.

Vuodeosasto

Vuodeosasto tarjoaa Inarin kuntalaisille kansanterveystilain mukaiset terveyskeskustasoiset vuodeosastopalvelut sisältäen mm. akuutti-pitkäaikais-, jaksottais-, kuntouttavaa, terminaali- ja päihdeongelmaisten hoitoa.

Vuodeosasto on pystynyt tarjoamaan tavoitteiden mukaiset palvelut. Vuodeosaston hoitopäivät vähenivät edellisestä vuodesta 1445 hoitopäivää johtuen lähinnä pitkäaikaispotilaiden määrän vähenemistä.

Erikoissairaanhoido

Erikoissairaanhoidossa pyritään saumattomiin hoitoketjuihin. Suunnitelmissa vuodelle 2002 oli TEL.Lappi –projektin puitteissa toteuttaa sähköinen lähete- ja palautejärjestelmän, joka parantaisi mahdollisuutta luoda saumattomia hoitoketjuja. Sähköinen lähete- ja palautejärjestelmä kuitenkin vielä toteutunut.

Hammashuolto

Hammashuolto järjestetään kaikille kuntalaisille hammashuollon voimavarojen puitteissa. Kuntalaisilla on samanlainen oikeus hammashuoltopalveluihin kuten muihinkin terveyskeskuksen järjestämiin palveluihin. Hammashuollossa hoidetaan särkypotilaat viimeistään seuraavana työpäivänä.

1.4.2001 ja 1.12.2002 välisenä aikana sairausvakuutus laajeni hammashuollon osalta kahdessa vaiheessa korvaamaan myös ennen 1956 syntyneiden hammashoitoa. Tämä laajennus toi hammashuollon sairausvakuutuskorvauksen piiriin jo kuuluneiden n.4000 inarilaisen

lisäksi loputkin n. 3300 inarilaista. 1.12.2002 lukien kaikilla kuntalaisilla on kotikunnassaan samanlainen oikeus terveystieteidenhammaslhoitoon kuin muuhunkin terveystieteskushoitoon.

Vuonna 2002 kuntalaisista 43,4 % käytti terveystieteskuksen hammaslhuollon palveluita. Kunnan tarjoamat palvelut eivät kuitenkaan riittäneet edelleenkään kattamaan kysynt  .

Kiireellistä ensiapua tarvitsevat ja s rkypotilaat hoidettiin samana tai viimeistään seuraavana p iv  .

Hammaslhuollon palveluita lisätään ikääntyneille ihmisille sekä panostetaan lasten ja nuorten hammaslhuoltoon.

Hammaslhuollossa panostettiin edelleen lasten ja nuorten purentavikojen korjaamiseen; vuonna 2002 oikomishoidossa on 16 % 0-16-vuotiaista (v.2001 13,4%). Yli 65-vuotiaista terveystieteskuksen hammaslhoitopalveluita käytti 24,3 % (v.2001 13,4%).

Talous

Terveystoimen nettomenot 8.255.275  , josta

erikoissairaanhoido 3.556.663  

Investoinnit: 443.017, josta

Terveystieteskuksen vastaanotto- ja fysioterapiatilojen peruskorjaus valmistui 15.4.2002. Kustannukset 396.138  .

Laboratorion automaattianalysaattori 32.740  .

Muut kone- ja kalustohankinnat 14.139  .

Toimenpidetavoitteet (resursseihin kohdistuvat) ja niiden toteutuminen

Yleiset

Henkilöstön työkykyyn, jaksamiseen ja hyvinvointiin kiinnitetään erityistä huomiota henkilöstöpoliittisen linjauksen mukaan.

Erilaista Tyky-toimintaa on järjestetty työpisteissä. Henkil st   on osallistunut myös kuntoremonttiviikoille ja yksilölliseen kuntoutukseen.

Henkilöstön täydennyskoulutuksesta on huolehdittu. Ikääntyvä henkilöstö hakeutui lisääntyvässä määrin mm. osa-aikatyöhön.

Terveystieteskuksessa suoritetaan jatkossakin keskussairaalan pyytämät leikkauspotilaiden esitutkimukset ja jälkihoito.

Terveystieteskuksessa on suoritettu keskussairaalan pyytämät leikkauspotilaiden esitutkimukset ja jälkihoito, jotka ovat lisääntyneet huomattavasti.

Terveystieteskuksen yksiköt osallistuvat yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa toimintaa tukeviin ja kehittäviin hankkeisiin. Verkosto- ja tiimityötä lisätään.

Terveystieteskuksen yksiköt ovat osallistuneet mm. Mielenterveyden kulmakivet-projektiin sekä Naisiin kohdistuvan ja perheväkivallan ehk isyprojektiin. Paikallinen lastensuojelun kehittämistyöryhmä on toiminut aktiivisesti. Verkosto- ja tiimityötä on lis tt  mm. sosiaali-, koulu- ja nuorisotoimen, erikoissairaanhoidon ja järjestöjen kanssa.

Avohoito

Lähipalvelut turvataan säilyttämällä toimipisteet sivukylillä. Sivukylien toimipisteitä ei ole lakkautettu.

Vuodeosasto

Vuodeosastolle pyritään turvaamaan valtakunnallisten suositusten mukaiset riittävät henkilöstöresurssit.

Vuonna 2000 täyttämättä jätetty sairaanhoitajan toimi täytettiin vuonna 2002.

Erikoissairaanhoito

Tarkoituksenmukaisen hoidonporrastuksen puitteissa toimintoja siirretään erikoissairaanhoidosta terveyskeskukseen.

Hoidon porrastusta keskussairaalan ja terveyskeskuksen välillä on kehitetty suunnitelmallisesti mm. hoitokäsikirjojen avulla.

Ympäristövalvonta

Ympäristönsuojelu -, ympäristölupa- ja ympäristöterveysasioiden käsittelyssä pyritään ympäristövaikutusten kokonaisvaltaiseen arviointiin sekä huolehtimaan kuluttajien turvallisuudesta paikallisten yritysten valvonnassa.

Maankäytön suunnitteluun osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

Tuotetaan eläinlääkäripalveluja, joiden painopiste on porotaloudessa.

Ympäristövalvonnan painopiste on elintarvikevalvonnassa.

Valvontasuunnitelman avulla yritetään järjestää työajan käyttö tarkastustoiminnassa mahdollisimman tehokkaasti. Virkajärjestelyt edellyttävät pitkäaikaista ja pätevää henkilöstöä.

Valvonta-asioiden keskittäminen yhdelle viranomaiselle on tehnyt mahdolliseksi yhtenäisemmän ympäristövaikutusten arvioinnin eräitä lupa-, ilmoitus- ja suunnitelma-asioita käsiteltäessä. Nykyisellä henkilöstöllä on pystytty hoitamaan vain lakisääteiset viranomaistehtävät. Terveystarkastajan osa-aikaeläkejärjestelyjen takia pätevän osa-aikaisen henkilöstön löytäminen ja palkkaaminen on osoittautunut ongelmalliseksi.

Eläinlääkintähuollossa työ painottuu syksy ja talvikautena porojen loislääkintään ja poroerotuksiin liittyvään toimintaan erotusten kausiluontoisuuden vuoksi. Muuna aikana tehtävät painottuvat voimakkaasti vastaanotolla tapahtuvaan pieneläinten hoitamiseen. Vuoden 2002 aikana alkoi Lapin läänissä maidontuottajille vapaaehtoinen AMMUU- terveydenhuolto-ohjelma, johon liittyi Inarin kunnan tuottajista noin puolet. Ohjelma velvoittaa kunnaneläinlääkärin suorittamaan 1-3 terveydenhuoltokäyntiä vuosittain sopimuksen tehneillä tiloilla.

Tunnusluvut ja mittarit

	2001	tavoite 2002	toteutunut 2002
Perusterveydenhuolto			
käynnit	66 699	69 500	68 228
hoitopäivät	11 746	12 000	10 301
laboratoriotutkimukset	28 892	30 000	33 313
röntgentutkimukset	3 588	4 000	4 257
Erikoissairaanhoido			
käynnit	4 530	4 500	4 567
hoitopäivät	5 445	4 800	6 038
Ympäristövalvonta			
elintarvike- ja terv.valvonnan tarkast.	484		462
käynnit eläinlääkärillä	762		901
eläinlääkärin valvontakäynnit	27		44

Ruokapalvelukeskuksen tavoitteet ja niiden toteutuminen**Talous**

Ruokapalvelukeskuksen nettomenot 850.695 €.

Investoinnit: koneiden ja kaluston hankinta 20.340 €.

Yleistä

Kouluruokailua kehitetään hyödyntämällä valtakunnallisia teemaviikkoja yhteistyössä koulujen kanssa. Teemaviikkoja järjestetään 1 viikko/lukukausi.

Teemaviikkoja järjestettiin 1/lukukausi.

Asiakaspalvelun ja aterioiden laatua kehitetään opinnäytetyönä tehtävän ruokapalvelukeskuksen laadun kehittämissuunnitelman mukaan.

Toiminnassa on kehitetty laatua käyttäen apuna mm. vuonna 2002 valmistunutta opinnäytetyötä. Ruokapalvelukeskus osallistuu sosiaali- ja terveystoimessa tehtävään laatuhankeeseen.

**Ruokapalvelukeskuksen tavoitteet ja niiden toteutuminen
(resursseihin kohdistuvat)**

Ruokapalvelukeskuksessa pyritään säilyttämään noin 70 %:n omavalmistuosuus.

Omavalmistuosuus on vähintään 70 %.

Ruoanjakajan toimi vähenee vuonna 2002.

Ruokapalvelukeskuksesta väheni 0,5 ruoanjakajan tointa.

Investoinnit

Suunnitelman mukaisesti hankittiin astianpesukone ja lisäksi muuta kalustoa

Tunnusluvut ja mittarit

		tavoite	toteutunut
	2001	2002	2002
Aterioita/vuosi	275.809	264.000	269.472

Sosiaali- ja terveysosasto**Tunnusluvut ja mittarit**

Sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot/asukas:

	TP 2000	TP 2001	TP 2002
Ympäristövalvonta	19	20	21
Perusterveydenhuolto	584	622	709
Erikoissairaanhoito	427	428	493
Sosiaalipalvelut	677	715	720
Toimeentuloturva	116	124	115
Yhteensä	1820	1909	2058

SIVISTYSTYÖN LAUTAKUNTA JA SIVISTYSOSASTO

**Koulutuksen ja muun sivistystyön tavoitteet (kuntalaiseen kohdistuvat)
ja niiden toteutuminen**

Esi- ja perusopetus

Yhtenä esi- ja perusopetuksen tavoitteena on säilyttää fyysinen kouluverkko sellaisena, että oppilaat voivat käydä koulua kotoa käsin päivittäin.

Kunnan kouluverkko on kohtuullisen tiheä Ivalon seudulla, mutta muutoin harva. Asutus on kuitenkin niin keskittynyttä, että kolme neljästä esi- ja perusopetuksen oppilaasta asuu viiden kilometrin säteellä lähimmästä koulusta. Toimintakertomusvuonna runsaalla prosentilla oli koulumatkaa yli 50 kilometriä. Pisimmät koulumatkat yhteen suuntaan olivat Kutturasta Ivalon ala-asteen kouluun 80 kilometriä ja Lismasta Inarin yläasteen kouluun 100 kilometriä. Kaikki oppilaat kuitenkin kulkivat päivittäin kotoa kouluun.

Erittäin tärkeänä pidetään sitä, että oppilaat hakeutuvat jatko-opintoihin perusopetuksen päättötodistuksen saatuaan. Koulut pyrkivät tähän tavoitteeseen mm. opetussuunnitelmia, opetuksen järjestelyjä ja tukitoimia kehittämällä. Keväällä 2002 päättötodistuksen sai 99 oppilasta, joista 60 % hakeutui lukio- ja 39 % ammatilliseen koulutukseen, yksi oppilas ei hakeutunut välittömästi jatkokoulutukseen.

Kunnanvaltuusto hyväksyi kertomusvuonna koulutuksen kehittämissuunnitelman vuosille 2003-2005, jossa on linjattu tulevat kehittämiskohteet.

Nelikielisessä Inarissa yhdeksi tavoitteeksi on asetettu saamenkielisten opetuspalveluiden ulottaminen kaikkiin kolmeen saamen kieleen. Tavoite on toteutunut siten, että inarinsaamenkielistä luokanopetusta on annettu Inarin ala-asteen koulussa, koltansaamenkielistä luokanopetusta Sevettijärven koulussa ja pohjoissaamenkielistä luokanopetusta Inarin ja Ivalon ala-asteen kouluissa sekä Menesjärven koulussa. Pohjoissaamenkielistä aineenopetusta on annettu Inarin yläasteen koulussa.

Lukiokoulutus

Lukion kieliohjelma on laaja ja kielten tarjonta on pystytty pitämään monipuolisena. Lukiossa on opiskeltu englantia, ruotsia, saksaa, venäjää, ranskaa, inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea.

Kertomusvuonna Opetushallitus hyväksyi Ivalon lukion Lapin etälukioverkkoon, mikä helpottaa mm. aikuisten osallistumista lukiokoulutukseen.

Kansalaisopisto ja ammatillinen koulutus

Vuoden 2002 toimintasuunnitelman mukaan kansalaisopistoa ja ammatillista koulutusta kehitetään kokonaisvaltaisesti elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta. Ammatillista perusopetusta, lisä- ja täydennyskoulutusta sekä yritystoimintaa tukevaa koulutusta monipuolistetaan.

Kansalaisopiston musiikin opetuksen tavoitteellisuutta nostetaan edelleen. Taitoaineiden opetuksessa asetetaan yhdeksi tavoitteeksi sellaisten tuotteiden kehittäminen, joita voidaan myös elinkeinollisesti hyödyntää.

Kansalaisopisto-opetuksen pääpaino on ollut taito- ja taideaineiden opetuksessa. Musiikin opetuksen tavoitteellisuutta on edelleen parannettu (suoritettu mm. useita kurssitutkintoja Lapin musiikkiopistossa). Taitoaineiden opetuksen puolella on opiskelijoita rohkaistu hyödyntämään opistossa hankittuja taitoja myös taloudellisesti (monet opiskelijat hankkivat lisäansioita valmistamalla tuotteita myyntiin).

Taitoaineiden opetuksen ja ammatillisen opetuksen välisen rajan veto opiston toiminnassa on vaikeaa, koska em. aineet tukevat monesti toinen toisiaan. Esim. lapinpuukkokurssit ovat ”poikineet” muutaman puukontekijän paikkakunnalle, lennonteorian opetus toivottavasti lisää paikallisten lentäjien määrää, atk-opetusta tarvitsevat kaikki kansalaiset sekä yritykset ja yhteisöt, kielitaitoa tarvitaan paitsi normaalielämässä ja kuntalaisten omilla matkoilla, erityisesti paikallisissa matkailuyrityksissä jne.. Opiston toiminta on ollut monipuolista.

Kirjasto

Kirjaston päämääränä on kuntalaisten tietohuollon turvaaminen edistämällä vapaata, monipuolista ja moniarvoista tiedonkulkua. Kirjaston tehtävänä on taata kuntalaisille mahdollisuus tiedon saantiin ja käyttämiseen tutkimuksessa, opiskelussa ja maailmankuvan luomisessa sekä käytännön työssä ja virkistäytymisessä.

Kuntalaisten mahdollisuuksia tiedon käyttämiseen edistetään työtiloja ja työvälineitä uusimalla. Palveluista tiedotetaan tehokkaasti ja lisätään ihmisten taitoa käyttää kirjastoa.

Kirjastoa on käyttänyt palveluista tiedottamisessa sekä paikallisia että alueellisia tiedotusvälineitä. Kirjastonkäytön opetusta järjestettiin esikoululaisille, peruskoululaisille, keskiasteen- ja aikuisopiskelijoille 35 kertaa yhteensä 585 hengelle. Viime vuonna erityiskohteena oli Ivalon ala-asteen oppilaat, joille järjestettiin kirjastonkäytön opetuksen lisäksi teemaviikolla kirjasto- ja kirjallisuusesittelyjä. Seniorit saivat opastusta tietoyhteiskunnan tarjoamista palveluista valtakunnallisen seniorien viestintäpäivän aikana.

Uutena palvelumuotona otettiin käyttöön Intro-aktiivi, joka lisää entisestään asiakkaiden virtuaalista kirjaston käyttöä ja mahdollistaa aineiston yhteiskäytön Aurora konsortion sisällä. Yhteiskäyttö edellyttää toimivaa logistiikka, joka ratkaistiin solmimalla Aurora-kirjastojen välinen kuljetuskokeilu Kuljetusliike Kovalaisen kanssa.

Tunnuslukuja laskettaessa on otettu huomioon sekä käyttö- että kiinteistömenot vuoden 2002 talousarvio toteuman perusteella.

	1999	2000	2001	2002
Aineistomäärä	76 972	78 928	86 424	81 431
kartunta/v	2 826	3 033	2 668	3 689
Lainaustoiminta	162 786	162 645	162 777	161 526
lainoja/as	22	22	22	22
Lainan hinta, brutto	13	14	14	2,7
Kirjastokäynnit	141 942	138 534	134 121	129 433
käynnit/as	19	19	18	18
käynti /as, brutto	15	16	17	3,4
Nettomenot/as	270	287	293	57

Kulttuuritoiminta

Kulttuuritoiminta tuki kulttuuria harrastavia kuntalaisia, tarjosi kulttuurialan palveluista sekä panosti eri kulttuurimuotojen kehittämiseen.

Liikuntatoimi

Liikuntatoimi on järjestänyt työkykyä ylläpitävää liikuntatoimintaa kunnan työntekijöille, kuntalaisille sekä eri työyhteisöille suunnitelmien mukaisesti.

Lasten ja nuorten liikuntatoimintaa on kehitetty yhteistyössä paikallisten yhdistysten, oppilaitosten, kansalaisopiston ja Lapin Liikunnan kanssa järjestämällä kaksi ohjaajakurssia. Liikunnanohjaus lapsille ja nuorille toteutettiin suunnitellulla tavalla.

Suunnitellut lähiliikuntapaikat toteutettiin Saariselälle sekä Ivalon Urheilukeskukseen.

Nuorisotyö

Nuorisotyö on päätavoitteensa mukaisesti toiminut nuorten elinolojen sekä nuorisotoiminnan edellytysten turvaamiseksi.

Välittömän toiminnan painopiste on ollut ikäluokassa 10 – 19 –vuotiaat. Keskeisinä toimintavälineinä on ollut avoin toiminta Ivalossa ja Inarissa sekä nuorten vapaaehtoisten päivystystoiminta Tilkkutäkki.

Moniammatillista ja –yhteisöllistä työskentelytapaa nuorten elinoloihin liittyvissä asioissa on kehitetty mm. toteuttamalla opetusministeriön ennaltaehkäisevän huumetyön avustuksen turvin Selvästi paremmin - koulutushanke.

Talous

Valtuusto myöntää vuosittain sivistystyön lautakunnalle kaksi määrärahaa, ensimmäinen on koulutoimea varten (esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus) ja toinen ammatillista koulutusta ja muuta sivistystyötä varten (kansalaisopisto, kirjasto, kulttuuritoiminta, liikuntatoimi ja nuorisotyö)

Koulutoimen nettomääräraha oli talousarviossa 6.040.640 €, lisämäärärahaa valtuusto myönsi 139.000 €, yhteensä koulutoimen nettomääräraha oli täten 6.179.640 €. Talousarvion toteutuma oli 6.261.234 €, ylitys 81.594 € ja käyttöprosentti 101,3.

Ammatillisen ja muun sivistystyön nettomääräraha oli 996.140 €, lisämäärärahaa valtuusto myönsi 30.000 €, yhteensä nettomääräraha oli 1.026.140 €. Talousarvion toteutuma oli 1.033.601 €, ylitys oli 7.461 € ja käyttöprosentti 100,7.

Toimenpidetavoitteet (resursseihin kohdistuvat) ja niiden toteutuminen

Yleiset

Tavoitteena oli, että koulutuksen ja sen vaikuttavuuden arviointijärjestelmä perusopetusta, lukiokoulutusta ja kansalaisopistoa varten valmistuu vuoden 2002 loppuun mennessä. Valtuusto hyväksyi joulukuussa Koulutuksen kehittämissuunnitelman vuosille 2003-05, joka sisältää myös käyttöön otettavan arviointijärjestelmän.

Esi- ja perusopetus

Vuosille 2002-2004 hyväksyttyyn toimintasuunnitelmaan kirjattiin maininta, jonka mukaan suunnittelukaudella annetaan esi- ja perusopetusta kaikissa nykyisin toimivissa kouluissa eli Akujärven, Inarin, Ivalon, Koppelon, Menesjärven, Sevettijärven ja Törmäsen kouluissa. Lisäksi päätettiin selvittää mahdollisuus antaa 7-9 vuosiluokan opetusta Menesjärven koulussa, jossa on tähän asti ollut esiopetus ja vuosiluokat 1-6.

Selvityksen mukaan ns. yläasteopetuksen aloittaminen Menesjärvellä olisi vaatinut lisää voimavaroja, joita ei talousarviossa ollut eikä valtuusto siihen lisämäärärahoja myöntänyt. Kyseistä opetusta ei aloitettu syksyllä 2002.

Pitkämatkaisimpien oppilaiden kulkemista oli tarkoitus helpottaa osittaisen etäopetuksen avulla siten, että videoneuvottelulaitteita sijoitettaisiin oppilaiden koteihin. Kertomusvuonna tätä ei toteutettu.

Yhteiseksi painoalueeksi sivistys-, sosiaali- ja terveystoimille hyväksyttiin panostus toimenpiteisiin, joilla ehkäistään lasten ja nuorten syrjäytymistä. Sosiaali- ja koulutoimien yhteinen erityislastentarhanopettaja aloitti työnsä kertomusvuonna. Lisäksi valtuusto perusti uuden erityisopettajan viran, jonka hoitaja työskentelee Ivalon yläasteen koulussa.

Inarin ala-asteen ja yläasteen koulut suunniteltiin yhdistettäväksi Inarin kouluksi, jolle peruskorjataan tilat nykyisen yläasteen koulu- ja asuntolarakennuksiin. Inarin kirkonkylän asukkaiden ja oppilaiden vanhempien suuresta vastustuksesta johtuen hankkeesta luovuttiin.

Saariselän kylän koulun suunnittelua ei ole aloitettu.

Lukiokoulutus

Lukio-opintoja on tarkoitus monipuolistaa tietotekniikan avulla. Kertomusvuonna koltansaamen kielen opetus on järjestetty videoneuvotteluteitse Sevettijärven koulusta lukioon. Ilman etälaitteita opetusta ei olisi voitu järjestää.

Sivistystyön lautakunta on hyväksynyt lukiolle tietostrategian, jonka pohjalta asiaa kehitetään edelleen.

Kansalaisopisto ja ammatillinen koulutus

Resursseihin kohdistuvien tavoitteiden kohdalla mainitaan, että Inarin kansalaisopisto järjestää suunnitelmakaudella ”normaalia” kansalaisopisto-opetusta, taiteen perusopetusta, avoimen yliopiston opetusta, maksupalvelukoulutusta sekä ammatillista lisä- ja täydennyskoulutusta yhteensä n. 9 000 opetustuntia vuodessa eri puolilla kuntaa. Lisäksi mainitaan, että tutkintoon tähtäävän ammatillisen koulutuksen saatavuutta parannetaan verkko-opiskelun avulla (esim. Tutamnet-hanke).

Tavoitteiden mukaista kansalaisopisto-opetusta ja ammatillista koulutusta on toteutettu em. tavoitteiden pohjalta niiden resurssien mukaisesti, joita ko. toimintoihin saatiin vuodelle 2002.

Opetusta toteutettiin yhteensä 8 593 opetustuntia, eli hieman alle asetetun tavoitteen. Suurin osa opetusta on ns. ”normaalia” yleissivistävää kansalaisopisto-opetusta.

Opiston oma varainhankinta (kurssimyynti Te-keskukselle ja yrityksille sekä haetut avustukset opetushallitukselta ja lääninhallitukselta) ovat mahdollistaneet opetustuntien pysymisen nykyisellä tasolla.

Yliopistollista arvosanaopetusta annettiin mm. kasvatustieteessä (a ja cl), erityispedagogiikassa (a), it-teknologiassa (a) sekä taidehistoriassa (a). Lisäksi vuoden aikana toteutettiin useita yliopistollisiin perusopintoihin liittyvää kursseja. Avoimen yliopiston opintoihin osallistui yli 160 kuntalaista opiskelijoina. Approbatur- ja cum laude approbatur arvosanoja valmistui tai on valmistumassa useita kymmeniä. Avoin yliopisto-opetus Inarissa tukee maakuntakorkeakouluhanketta, joka on Lapin alueella kehittymässä. Atk-ajokorttitutkintoja ja @-korttitutkintoja suoritettiin vuoden aikana hieman yli 20.

Varsinaista tutkintoon tähtäävää ammatillista koulutusta on toteutettu ja tuettu mm. Tutamnet-hankkeen kautta ja toimimalla yhteistyössä Rovaniemen ammattikorkeakoulun kanssa (täällä toteutettujen kurssien atk- ja kieliopetus opiston kautta) sekä myötävaikuttamalla oppisopimuskoulutukseen. Oppisopimusopiskelijoita Inarin kunnassa oli v. 2002 yht. 135 (Rovaniemen oppisopimustoimiston tilasto).

Opisto on vastannut myös taiteen perusopetuksesta kunnassamme.

Kansalaisopisto on kunnan omistama aikuisoppilaitos. Opistossa on päätoiminen rehtori, päätoiminen musiikin opettaja ja päätoiminen tekstiilityön opettaja. Opistossa on ollut lisäksi 4 päätoimista tuntiopettajaa sekä sivutoimisia tuntiopettajia n. 70.

Opisto on toiminut pääasiassa kunnan omistamissa opetustiloissa. InLike Oy:ltä on vuokrattu luentosali sekä atk-opetuksen luokkatilat Ivalosta. Lisäksi kulttuuritoimi ja kansalaisopisto ovat yhdessä vuokranneet InLike Oy:ltä ns. Kultapiiskun tilat.

Kansalaisopiston opiskelijoiden ja opetustuntien määrä sekä opetustuntien kustannukset/asukas ovat kehittyneet seuraavasti:

	1999	2000	2001	2002
Ilmoittautuneita opiskelijoita	1351	1520	1408	1582
Opetusryhmiin osallistuneita	2839	3497	3144	3008
Opetustunteja	6077	7660	9292	8593
Bruttomenot (myös sisäiset)	1887718	2541201	2902206	551712
Nettomenot (sis.valt.os.)	1396685	1617697	1761922	332041
Opetustunnin hinta /brutto	310	331	292	64,2
Opetustunnin hinta/netto	229	211	173	38,6
Nettomenot/asukas	188	219	221	40,0

Kirjasto

Kunnan kirjastoverkko muodostuu pääkirjastosta, Inarin lähikirjastosta ja kirjastoautosta. Kirjaston palvelupisteet ovat avoinna yhteensä 97 tuntia viikossa. Sivukylien tietohuoltoa kehitetään kirjastoautopalveluja monipuolistamalla. Pääkirjaston tilanahtautta on ratkottu tilapäisratkaisuin poistamalla väliseiniä ja hankkimalla lisää hyllyjä. Atk-laitteita on uusittu ostoin ja lahjoituksin. Kirjastoautopalvelut ovat säilyneet ennallaan.

Kulttuuritoiminta

Yhteistyö Barentsin alueella jatkui raja-alueen nuorisokulttuurivaihdossa ja uutta informaatiohanketta valmisteltiin alkavaksi vuonna 2003.

Koppelossa taiteilijaresidenssin lisäksi käynnistyi uusi kulttuurimatkailuhanke ”Muutakin kuin lunta”.

Nuorisotyö

Viestintäpajan toimintaa on ylläpidetty tiiviissä yhteistyössä Intro-hankkeen kanssa. Toiminnan vakinaistamisen malli on avoin. Vuoden lopulla on valmistauduttu vielä yhden työllistämishankkeen toteuttamiseen Intron jälkeen.

Nuorisovaltuuston toimintaa on tuettu ja sen työ on vakiintunut erityisesti syyskaudella uusien edustajien aloitettua toimintansa. Nuorisovaltuusto sai edustajan sivistystyön lautakuntaan ja herätti henkiin Rock Inari –tunnustuspalkinnon.

Nuorisotyö on osaltaan turvannut Selvä Peli -hankkeen toimintaedellytykset voimakkain talous- ja työpanoksin. Toimintakertomusvuosi oli hankkeen osalta selkeästi koulutukseen ja oman työn kehittämiseen painottunut. Yhteistyötä keskeisiin viranomaistahoihin myös muutoin on koulutustoiminnan kautta tiivistetty.

Investoinnit

Suurin yksittäinen investointi sivistystoimessa oli Ivalon lukion liikuntasalin sekä pukeutumis- ja peseytymistilojen ilmastoinnin ja valaistuksen korjaaminen. Korjaustyöt toteutettiin kesällä 2002.

Lisäksi kertomusvuonna korjattiin pääkirjastoa ja saneerattiin viestintäpajan tilat tehokkaampaa ja tarkoituksenmukaisempaa käyttöä varten.

TEKNINEN LAUTAKUNTA JA TEKNINEN OSASTO**Teknisen palveluiden tavoitteet (kuntalaiseen kohdistuvat)****Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus**

Saariselän kehittymisen edellytykset turvataan laajentamalla Kaunispään asemakaavaa rakennustoiminnan ylläpitämiseksi sekä saneeraamalla kaavaa hankekohtaisesti alueen kehittymistavoitteiden mukaisesti laadittavaan osayleiskaavaan perustuen.

Tavoitteiden toteutuminen

Saariselän kehittymisen edellytykset turvattiin suunnitelman mukaisesti laajentamalla asemakaavaa Kaunispään etelärinteen yläosaan n. 30.000 k-m².

Kaunispään asemakaavan ns. vanhan alueen saneeraus tilattiin konsultilta. Kaava hyväksyttäneen keväällä 2003.

Saariselän yleiskaava oli yleisesti nähtävillä keväällä 2002.

Ympäristökeskuksen toimesta kaavaehdotus palautui uuteen käsittelyyn. Hyväksyttäneen kesällä 2003.

Palo- ja pelastustoimi

Palo- ja pelastustoimen inarilaisten toimintaedellytysten turvaaminen muuttuvassa toimintaympäristössä (selvitysmiehen esitys pelastustoimen järjestelyistä).

Vapaaehtoisen pelastustoimen toimintaedellytysten turvaaminen.

Tavoitteiden toteutuminen

Kunnanjohtaja ja palopäällikkö ovat mukana aluepelastuslaitosta valmistelevissa keskeisissä toimitelmissä huolehtimassa inarilaisten toimintaedellytysten turvaamisesta muuttuvassa toimintaympäristössä.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonnan toiminta järjestetään ja edelleen kehitetään maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön mukaisesti huomioon ottaen kunnan erityisolosuhteet.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennusvalvonnan toiminta on järjestetty lainsäädännön edellyttämien tavoin.

Rakennusjärjestyksen aikataulu sidottiin kunnan yleiskaavoitukseen siten, että rakennusjärjestyksen yleinen osa ja Ivalon palkisen aluetta koskevat erityisosat valmistuvat yhtä aikaa ko. yleiskaavan kanssa. Rakennusjärjestyksestä täydennetään yleiskaavoituksen edetessä alueittain tarpeellisilla määräyksillä.

Rakennuskannan inventointi on jatkunut vuoden 2002 aikana. Inventointiin ja tulosten käsittelyyn sekä ilmoittamiseen liittyviä

tietokoneohjelmia on kehitetty. Vuoden 2002 aikana on kerätty koordinaatit, tiedot ja valokuvat yli 2400 erillisestä rakennuksesta.

Rakennustoiminta

Kunta pyrkii ensisijaisesti rakennuttamaan omalla organisaatiolla kunnan omien kiinteistöjen rakennuttamisen.

Tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöjen rakennuttamiseen ei ole käytetty ulkopuolista rakennuttajaa.

Ympäristöasiat ja –rakentaminen

Ympäristörakentamisessa kunta pyrkii ensisijaisesti yhteistyössä Tiehallinnon, Lapin ympäristökeskuksen, Ivalon työvoimatoimiston, Metsähallituksen, Metsäntutkimuslaitoksen ja Merenkululaitoksen kanssa ylläpitämään ympäristörakentamista Inarin kunnan alueella.

Inarin kunta pyrkii myötävaikuttamaan kuntien omistaman jätehuolto-yhtiön syntymiseen, joka käsittelee, lajittelee ja loppusijoittaa jätteet. Samanaikaisesti kunta varautuu kunnan alueella siirtokuormausasemien rakentamiseen.

Jätehuollon kierrätysastetta parannetaan.

Tavoitteiden toteutuminen

Vuonna 2002 tehtiin YTY-ympäristötöitä Inarin kunnassa yhteensä 189 108 €:n edestä. Tärkein rahoittaja oli työvoimatoimisto (134 760 €). Muita rahoittajia olivat Inarin kunta, Inarin seurakunta, Lintuvesi Life, Lapin ympäristökeskus, Metsähallitus, Lapin ortodoksinen seurakunta sekä Metsäntutkimuslaitos.

Vuonna 2002 käynnistettiin Inari – Lapin jätehuollon pilottikunta hanke. Hankkeen puitteissa kehitetään Inarin kunnan jätehuoltopalveluja EU:n ja Suomen lainsäädännön vaatimuksia vastaavalle tasolle. Hankkeeseen sisältyy mm. siirtokuormausaseman ja hyötyjäteaseman rakentaminen sekä ekopisteverkoston laajentaminen.

Tilahallinto

Oman organisaation ulkopuolelle, mm. perustetuille yhtiöille annettavien kiinteistönhoito- ym. palveluja lisätään ja niiden laatua parannetaan.

Tavoitteiden toteutuminen

Ivalon terveyskeskuksen vastaanotto- ja fysioterapiatilojen peruskorjaus- ja muutostyö valmistui maaliskuun lopussa. Hankkeen kustannukset olivat yhteensä noin 850 000 €, johon ei saatu valtionrahoitusta. Työt tehtiin urakkakilpailun mukaan.

Ivalon toimintakeskuksen vesikaton vesieristeen uusiminen ja jäähallin lattiapinnoitteen asentaminen tehtiin urakoitsijan toimesta.

Ivalon lukion ilmanvaihdon peruskorjauksen I-vaihe, jonka kustannukset olivat noin 150 000 €, tehtiin rakennusteknisten töiden osalta kunnan

omana työnä samoin viestintäpajan ja kirjaston muutostyöt. Lvi- ja sähkötyöt kilpailutettiin.

Vesi- ja viemärlaitos

Vesi- ja viemärlaitos eriytetään kunnan kirjanpidossa 1.1.2002 alkavalle tilikaudelle.

Tavoitteiden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitos yhtiöitettiin kunnanvaltuuston päätöksellä 12.12.2002.

Talous

Nettomenot (tuhansina euroina) ovat seuraavat:

	2002	2003	2004
Tekninen ltk	-1 892,6	-2 379	-2 379
Rakennusltk	-6,4	-7	27

Tavoitteiden toteutuminen

Nettomenot (tuhansina euroina) olivat seuraavat:

Tekninen lautakunta 2.078

Rakennuslautakunta 4

Investoinnit 678

Toimenpidetavoitteet (resursseihin kohdistuvat)

Yleiset

Hyväksytyistä kehittämistoimenpiteistä johtuva virkarakenne tarkistetaan ja henkilöstömäärä mitoitetaan.

Inergia Oy:lle myytävien maa-alueiden ja rakennusten vuokrat vähentävät vuokratuloja 57 500 €. Tulonmenetys on huomioitu teknisen lautakunnan raamiin.

Tavoitteiden toteutuminen

Hyväksytyn kehittämistoimenpiteistä johtuva virkarakenne tarkistettiin ja suunnitteluavustajan toimi täytettiin vakinaisesti. Pitkät sairauslomat vaikeuttivat henkilöstörakenteen kehittämistä.

Inergia Oy:lle myytyjen maa-alueiden vuokramenetykset on korvattu osaston raamiin.

Maankäytön suunnittelu

Vireillä olevat yleiskaavat:

Saariselän osayleiskaava; valmis 6/2002,

Ukonjärven osayleiskaava; valmis 12/2002,

Yleiskaavoitustyötä jatketaan osayleiskaavoina pääpiirtein paliskuntarajoja noudattaen kunnes koko kunnan alueelle on saatu yleiskaavatasoinen maankäytönsuunnitelma.

Vuonna 2002 aloitetaan Ivalon paliskunnan alueen yleiskaavoitus lukuun ottamatta Inarjärven ja Saariselän yleiskaava-alueita.

Vuonna 2004 aloitetaan Hammastunturin/Sallivaaran paliskunnan alueen yleiskaavoitus.

Näätämön/ Vätsärin paliskunnan alueen yleiskaavoitus aloitetaan vuonna 2006.

Vireillä olevat asemakaavat:

Kaunispään asemakaavan laajennus Kaunispään etelärinteellä ja Iisakkipään rinteelle

Kaunispään asemakaavan muutos; kortteli 42 ja 43;

Ivalon asemakaavan muutos; Myllytie;

Asemakaavoitusta jatketaan mm. seuraavien kohteiden kaavatarkastelulla.

Ivalon asemakaavan tarkistaminen keskustan alueella

Ivalon asemakaavan laajennus; Lintumaan teollisuusalue;

Inarin kk:n asemakaavan muutos; Juutuajoen pohjoispuoli;

Kaunispään vanhimman asemakaava-alueen saneeraus

Saariseläntien tieympäristön parantaminen välillä

Tavaratalo Kuukkeli – Saariselän kappeli.

Tavoitteiden toteutuminen

Vireillä olleet osayleiskaavat eivät valmistuneet vuonna 2002.

Ukonjärven osayleiskaavaehdotus ja Saariselän osayleiskaavaehdotus ovat ympäristökeskuksen tarkistettavana. Molemmat kaavaehdotukset hyväksyttäneen kesällä 2003.

Koko kunnan yleiskaavoitus aloitettiin Ivalon paliskunnan osalta syksyllä 2002.

Vireillä olleista asemakaavoista hyväksyttiin Kaunispään asemakaavan laajennus Kaunispään etelärinteelle. Muilta osin tavoitteet eivät toteutuneet.

Saariseläntien tieympäristön parantaminen välillä Tavaratalo Kuukkeli – Saariselän kappeli ei toteutunut tielaitoksen vetäytyttyä hankkeesta.

Palo- ja pelastustoimi

Sammutussopimukset neuvotellaan vuoden 2002 aikana useammaksi vuodeksi.

Tavoitteiden toteutuminen

Sammutussopimukset neuvoteltiin tavoitteiden vastaisesti vain yhdeksi vuodeksi johtuen palo- ja pelastustoimen uudelleen organisoinnista Lapin liiton alaisuuteen vuoden 2004 alusta lukien.

Rakennusvalvonta

Rakennusjärjestyksen uudistamisen aikataulu sidotaan kunnan yleiskaavoitukseen siten, että rakennusjärjestys uusitaan yleisperiaatteiltaan Ivalon paliskunnan alueen yleiskaavoituksen valmistuttua. Rakennusjärjestystä täydennetään alueellisilla määräyksillä yleiskaavojen valmistuttua.

Apulaisrakennustarkastajan määräaikainen virka perustettiin vuoden 2001 alusta. Apulaisrakennustarkastajan tehtävänä on kunnan alueella olevan rakennuskannan inventointi kiinteistöveron perusteena olevaan kiinteistöluetteloon ja kunnan eri rekistereihin. Palkkauskustannuksiin varataan 33 637 € (200 000 markkaa) ja kiinteistöverotuloa korotetaan 33 637 € (200 000 markalla) kattamaan kustannukset.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennuslautakunta kokoontui 6 kertaa.

Rakennuslautakunta edelleen tarkisti toimivallan siirtoa rakennustarkastajalle.

Lautakunnan tekemiä rakennuslupapäätöksiä oli 9 kappaletta ja maa-aineslupapäätöksiä 2 kappaletta.

Rakennustarkastajan tekemiä rakennuslupapäätöksiä oli 342 kappaletta, maa-aineslupapäätöksiä 4 kappaletta sekä rakennusluvan pidentämisspäätöksiä 13 kappaletta.

Lapin TE keskuksen maaseutuosaston voimassa olevia maaseutuelinkeinolain, porotalouslain, luontaiselinkeinolain ja kolttalain mukaisia rakennuksiin liittyviä rahoituspäätöksiä oli noin 50 kappaletta, joista kirjoitettiin noin sata valmiustodistusta tai lausuntoa.

Ympäristöasiat ja –rakentaminen

Jätehuollon osalta selvitetään esille tulevista eri vaihtoehtoista kunnalle soveltuvien ratkaisujen.

Tiedottamista jätteiden tuottajille lisätään.

Yksityisteiden kunnossapitoon varataan 33 637 € (200 000 markkaa).

Tavoitteiden toteutuminen

Yksityisteiden kunnossapitoon käytettiin 36.393 €.

Jätehuollon osalta jätelainsäädännön muutokset ja pilottihankeen käynnistymisen viivästyminen siirsivät selvityksen tekemistä vuodelle 2003.

Tilahallinto

Toimitilapalvelujen palvelu- ja talousarviorakenne säilyy entisen mukaisena; tekninen lautakunta vastaa kiinteistönhoidosta, josta aiheutuvat menot kirjataan sisäisinä vuokrina tiloja käyttäville hallintokunnille.

Tavoitteiden toteutuminen

Rakennusten kunnossapidossa palvelujen myynti kuntakonsernin sisällä väheni, johon vaikutti suuresti se, että Inarin vuokra-asunnot Oy palkkasi uuden huoltomiehen, joka on erikoistunut maalaus- ja mattotöihin. Talonmies- ja siivoustoimien puolella palvelujen myynti kuntakonsernin sisällä lisääntyi.

Investoinnit

EU-rahoitteisiin ympäristöhankkeisiin varataan 100 000 €/vuosi.

Julkisen käyttöomaisuuden investointeihin (liikenneväylät, satamat, yleiset alueet, tulvasuojelu, jätehuolto) v. 2002 sisältyvät Kirkonkylän ja Ivalon valaistun ladun saneeraukset (syöpymien korjauksia), osoitejärjestelmän loppuun saattaminen sekä katuvalaistuksia Ivalossa ja Keväjärvellä. Suunnittelukaudella varaudutaan Ivalon keskustan kehittämiseen sekä Kirkonkylän kevyenliikenteenväylän rakentamisen edellyttämiin kaavatiejärjestelyihin.

Ivalon kaatopaikan sulkeminen vuoden 2002 lopussa edellyttää uuden ylikunnallisen jätehuoltojärjestelmän rakentamista. Ivalon kaatopaikan maisemointiin suunnittelukaudella varaudutaan 42 000 €/vuosi.

Vesihuoltolaitoksen täydennysrakentamiseen varataan 58 750 € vuodelle 2002.

Sivukylien vesihuoltoverkoston rakentamiseen varataan 17 000 € vuodelle 2002.

Saariselkä - Ivalo siirtoviemäriin varataan Inarin kunnan osuudeksi 94 000 € vuodelle 2002. Vesihuoltolaitoksen kirjanpito eriytetään vuoden 2003 alusta lukien, jolloin vesihuoltolaitoksen investoinnit sekä siirtoviemärin ja Mellanaavan puhdistamon rahoitus siirtyy vesihuoltolaitoksen kirjanpitoon.

Pelastustoimen palvelutasopäätöksen mukaisiin varustehankintoihin varataan 29 500 €/vuosi. Vuonna 2002 hankitaan henkilöauto palokunnan (Inarin VPK) tarpeisiin. Jatkossa henkilöautojen uusiminen rahoitetaan vaihtoautolla. Talousarviovuonna hankitaan tilapäissuojien erikoissuodattimet sekä VIRVE-verkon päätelaite.

Kaunispään asemakaavan loppuun saattamiseksi vuodelle 2002 varataan 15 500 €.

Tavoitteiden toteutuminen

Kustannukset nettomenoina.

Eu-rahoitteisiin ympäristöhankkeisiin käytettiin 39.445 €.

Saariselän liikenneväylien rakentamiseen käytettiin 45.553 €.

Jätehuollon pilottihankkeeseen käytettiin 23.491 €.

Julkisen käyttöomaisuuden investointeihin (liikenneväylät, satamat, yleiset alueet, tulvasuojelu, jätehuolto) v. 2002 sisältyivät mm. osoitejärjestelmän loppuun saattaminen, Inarin kirkonkylän kevyenliikenteenväylän rakentamiseen liittyvät kaavatiejärjestelyt, Inarin terveystalon pihan päällystystyöt, Kerttjärventien rakentaminen, katuvalaistuksia Koppelossa ja Keväjärvellä, Saariselän lähiliikuntapaikan rakentaminen. Julkisen käyttöomaisuuden investointeihin käytettiin 242.992 €.

Vesihuoltolaitoksen täydennysrakentamiseen käytettiin 22.951 €.

Sivukylien vesihuoltoverkoston rakentamiseen käytettiin 3.126 €.

Saariselkä-Ivalo siirtoviemärin Inarin kunnan osuudeksi tuli 201.387 €. Vesihuoltolaitos yhtiöitettiin vuoden 2003 alusta lukien.

Pelastustoimen varustehankintoihin käytettiin 33.146 €.

Tilapalveluiden laitehankintoihin käytettiin 13.534 €.

Kaunispään asemakaavaan laatimiseen käytettiin 27.464 € ja Inarin kirkonkylän asemakaavaan 24.971 €.

TALOUDELLINEN KEHITYS

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	v. 2002	v.2001
Toimintatuotot	4 978 614,14	5 265 643,00
Valmistus omaan käyttöön	3 580,70	-291 718,00
Toimintakulut	-31 981 154,70	-30 596 542,00
Toimintakate	-26 998 959,86	-25 622 617,00
Verotulot	16 130 154,89	15 655 181,00
Valtionosuudet	12 485 512,00	11 550 936,00
Alv-takaisinperintä	0,00	-1 270 020,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	78 437,13	194 811,00
Muut rahoitustuotot	474 751,03	410 195,00
Korkokulut	-169 294,13	-231 273,00
Muut rahoituskulut	-34 766,11	-75 648,00
Vuosikate	1 965 834,95	611 565,00
Poistot ja arvonalennukset	-1 818 797,61	-1 352 502,00
Satunnaiset erät	204 003,06	172 932,00
Tilikauden tulos	351 040,40	-568 005,00
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	0,00	20 183,00
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)	36 607,17	-129 782,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	387 647,57	-677 604,00

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	v.2002	v.2001	v.2000
Toimintatuotot/-kulut, %	15,6	17,0	18,1
Vuosikate/Poistot %	108,1	45,2	-51,2
Vuosikate-%	5,8	1,9	-2,2
Poisto-%	5,4	4,2	4,0
Vuosikate, euro/asukas	272	84	-88
Poistot, euro/asukas	252	186	161
Asukasmäärä (31.12)	7217	7 268	7 354

TULOSLASKELMAN JA SEN TUNNUSLUKIJEN ANALYSOINTI

Toimintakate

Kate ilmoittaa, paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista

Tunnusluku ilmoittaa, paljonko varsinaisen toiminnan tuotoilla (myynti- ja maksutuotot ym. varsinaisen toiminnan tuotot) saadaan katetuksi toimintakuluja. Tunnusluku vähennettynä 100:sta ilmoittaa, paljonko toimintakuluista rahoitetaan verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Tunnusluku laski 1,4 prosenttia

Vuosikate

Vuosikate on kunnan keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Tuloslaskelmassa vuosikatteen olisi katettava poistot eli pitkäaikaisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset.

Perusoletus on, että mikäli (positiivinen) vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden

poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Rahoituslaskelmassa arvioidaan vuosikatteen riittävyttä korvausinvestointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseen.

Mikäli vuosikate on alijäämäinen, kunnan tulorahoitus on heikko.

Kunnan vuosikate oli 1.965.834,95 eur ylijäämäinen, eli kunnan tulorahoitus oli riittävä

Vuosikate-%

100 x vuosikate/käyttötulot (=toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet)

Tunnusluku parani 3,9 prosenttia

Poisto-%

100 x käyttöomaisuuden poistot/käyttötulot (=toimintatuotot, verotulot ja käyttötalouden valtionosuudet)

Tunnusluku parani 1,2 prosenttia

Vuosikateprosentin ja poistoprocentin keskiarvojen tulisi muutaman vuoden tarkastelujaksolla vastata toisiaan.

Vuosikate euro/asukas

Asukasmääränä on väestölaskennan mukainen asukasluku tilikauden lopussa. Asukaskohtaisen vuosikatteen tulisi olla muutaman vuoden tarkastelujaksolla keskimäärin sama suuruusluokkaa kuin suunnitelmapoistojen määrä asukasta kohden, mikäli kustannustasossa ei tapahdu olennaisia muutoksia.

Kolmen vuoden tarkastelujaksolla keskimääräinen vuosikate/asukas oli 89 euroa ja

keskimääräinen suunnitelmapoisto/asukas oli 200 euroa.

Ero tunnuslukujen keskiarvojen välillä pieneni.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeiset erät ovat tuloksenkäsittelyeriä.

Tilikauden tulos parani edellisestä vuodesta 1064.251,57 euroa.

Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta	v. 2002	v. 2001
Tulorahoitus		
Vuosikate	-1 965 834,95	-611 565,00
Satunnaiset erät, netto	-204 003,06	-172 931,00
Tulorahoituksen korjauserät	156 890,98	133 574,00
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	2 462 642,11	2 247 138,00
Rahoitusos. investointeihin	-192 886,73	-371 471,00
Käyttöomaisuuden myyntituotot	-309 971,39	-742 648,00
Varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirta	-53 163,04	482 097,00

Rahoitustoiminnan kassavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisen lisäykset	87 677,00	25 565,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-1 496 005,22	-1 230 462,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	662 448,73	535 534,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-38 933,88	-61 489,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	134 925,94	-643 997,00
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-649 887,43	-1 374 849,00

Kassavarojen muutos

Kassavarat 31.12.	3 155 147,99	2 452 097,54
Kassavarat 01.01.	2 452 097,54	1 559 345,48

Rahoituslaskelman tunnusluvut	v.2002	v.2001	v.2000
Investointien tulorahoitus, %	86,6	32,6	-15,1
Pääomamenojen tulorahoitus, %	65,1	25,1	-10,8
Lainakanta 31.12 Milj. €	5,6	4,8	4,1
Lainat euro/asukas	781	661	559
Lainanhoitokate (laskenn. vuosilyh.)	2,6	1,1	-0,4
Kassavarat 31.12 Milj. €	3,1	2,5	1,6
Kassasta maksut/vuosi Milj. €	35,4	35,3	37,2
Kassan riittävyys, pv	33	25	15
Asukasmäärä	7 217	7 268	7 354

Investointien tulorahoitus

= $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$.

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta (= käyttöomaisuusinvestoinnit - rahoitusosuudet) on rahoitettu tulorahoituksella.

Investointien omahankintamenoista rahoitettiin 86,6, % tulorahoituksella

Pääomamenojen tulorahoitus

= $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kertoo vuosikatteen prosentuaalisen osuuden investointien omahankintamenon, antolainojen nettolisäyksen ja lainanlyhennysten yhteismäärästä.

Pääomamenoista 65,1 % rahoitettiin tulorahoituksella

Lainakanta 31.12 milj. euroa

= vieras pääoma lukuun ottamatta saatuja ennakoita sekä lyhytaikaisen vieraan pääoman osto-, siirto- ja muita velkoja.

Kunnan lainakanta kasvoi 0,8 milj. euroa

Lainanhoitokate

= $\text{vuosikate} + \text{korkokulut} / \text{korkokulut} + \text{lainojen lyhennykset}$. Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Kunnan lainanhoito kyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Lainanhoitokate oli 2,6. Tulorahoitus oli riittävä vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Kassavarat

= rahoitusomaisuuteen merkityt sijoitukset, rahat ja arvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut

= tuloslaskelman vuosikatetta edeltävät ulkoiset kuluerät ja rahoituslaskelmasta investoinnit, antolainojen lisäykset sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennykset.

Kassasta maksut olivat 0,1 milj.euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna

Kassan riittävyys / pv

= $365 \text{ pv} \times \text{kassavarat} / \text{kassasta maksut}$

Kassapäivien määrä koheni 8 päivällä edelliseen vuoteen verrattuna

TULORAHOITUKSEN RIITTÄVYYS

Tulojen riittävyyttä tarkastellaan toisaalta *tuloksen näkökulmasta* ja toisaalta rahoituksen näkökulmasta.

Talous on heikkenevä, jos vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen. Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelman tulojen tulee kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot. Pitkällä aikavälillä tulojen ei tulisi myöskään olla menoja isommat.

Tulorahoituksen riittävyys (Tuloksen näkökulma)

	v.2002 1000 eur	v.2001 1000 eur	v.2000 1000 eur
Vuosikate	1 966	612	-646
Tilikauden tulos	351	-568	-1 850

Tuloksen näkökulmasta rahoituksen riittävyydestä voidaan todeta seuraavaa:

Vuosikate parani edellisestä vuodesta 1,3 milj.euroa.

Tilikauden tulos kääntyi positiiviseksi ja oli 0,9 milj eur parempi kuin edellisenä vuonna.

Talous on tasapainossa, jos vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot (keskimääräinen korvausinvestointitarve) ja lainojen lyhennykset.

Tulorahoituksen riittävyys (Rahoituksen näkökulma)

	v.2002 1000 eur	v.2001 1000 eur	v.2000 1000 eur
Vuosikate	1 966	612	-646
- pitkäaikaisten lainojen lyhennys	-662	-536	-1 090
- sumupoistot / = keskimääräinen korvausinvestointitarve	-1 819	-1 352	-1 186

Rahoituksen näkökulmasta tarkasteltuna voidaan tulojen riittävyydestä pitemmällä aikavälillä todeta seuraavaa:

Vuosikatteen riittävyys korvausinvestointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseen on parantunut

Tasetarkastelu

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	v.2002	v.2001
PYSYVÄT VASTAAVAT	31 159 164,38	30 683 610,02
Aineettomat hyödykkeet	0,00	122 056,97
Aineettomat hyödykkeet	0,00	122 056,97
Aineelliset hyödykkeet	16 652 625,06	16 406 581,04
Maa- ja vesialueet	3 003 332,05	2 795 936,84
Rakennukset	9 140 874,01	9 223 868,05
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 059 054,84	3 975 758,87
Koneet ja kalusto	449 364,16	411 017,28
Sijoitukset	14 506 539,32	14 154 972,01
Osakkeet ja osuudet	14 393 297,76	14 129 407,45
Muut lainasaamiset	113 241,56	25 564,56
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 278 592,12	1 658 090,69
Valtion toimeksiannot	1 250 280,99	1 630 931,48
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	28 311,13	27 159,21
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 314 345,51	5 543 454,82
Vaihto-omaisuus	33 767,10	49 424,40
Aineet ja tarvikkeet	33 767,10	49 424,40
Saamiset	3 125 430,42	3 041 932,90
Pitkäaikaiset saamiset	903 379,42	933 379,42
Lainasaamiset	903 379,42	933 379,42
Lyhytaikaiset saamiset	2 222 051,00	2 108 553,48
Myyntisaamiset	741 711,66	715 517,02
Muut saamiset	321 644,73	888 536,36
Siirtosaamiset	1 158 694,61	504 500,10
Rahat ja pankkisaamiset	3 155 147,99	2 452 097,52
	38 752 102,01	37 885 155,53

VASTATTAVAA v.2002 v.2001

OMA PÄÄOMA	28 004 202,36	27 614 228,08
Peruspääoma	22 052 317,50	22 052 317,50
Liittymismaksurahasto	2 227 963,88	2 189 030,00
Muut omat rahastot	4 476 697,98	4 513 305,15
Edellisten tili. yli-/alijäämä	-1 140 424,57	-462 819,90
Tilikauden yli-/alijäämä	387 647,57	-677 604,67

PAKOLLISET VARAUKSET	129 356,00	39 356,00
Muut pakolliset varaukset	129 356,00	39 356,00

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 251 846,56	1 618 624,85
Valtion toimeksiannot	1 220 138,83	1 591 465,64
Lahjoitusrahastojen pääomat	31 707,73	27 159,21

VIERAS PÄÄOMA	9 366 697,09	8 612 946,60
Pitkäaikainen	4 882 763,50	4 141 436,54
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 126 997,22	2 047 169,22
Laina julkisyhteisöiltä	1 755 766,28	2 094 267,32

Lyhytaikainen	4 483 933,59	4 471 510,06
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	382 675,00	293 377,16
Lainat julkisyhteisöiltä	372 358,57	369 426,88
Ostovelat	1 311 042,74	1 161 276,63
Muut velat	480 439,61	602 669,06
Siirtovelat	1 937 417,67	2 044 760,33

38 752 102,01 37 885 155,53

TASEEN TUNNUSLUVUT	v.2002	v.2001	v.2000
Omavaraisuus-%	72,3	72,9	73,5
Oman po:n sidottujen erien osuus, %	62,7	64,0	62,5
Rahoitusvarallisuus euro/asukas	-428	-429	-364
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	27,9	26,5	27,6
Lainat euro/asukas	781	661	559
Lainakanta 31.12.	5 638	4 804	4 109
Asukasmäärä	7 217	7 268	7 354

TASEEN TUNNUSLUKUJEN ANALYSOINTI

Omavaraisuus-%

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta ja kykyä selvitä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Hyvä tavoitetaso on keskimäärin 70 %.

Kunnan omavaraisuusaste on edelleen hyvä.

Oman pääoman sidottujen erien osuus, %

= $100 \times (\text{Peruspääoma} + \text{Liittymismaksupääomat}) / \text{Koko pääoma}$

Tunnusluku kuvaa kunnan taserakenteen vakautta. Se on kunnissa keskimäärin 60 %:n luokkaa.

Tunnusluku osoittaa, että kunnan taserakenne on vakaa.

Rahoitusvarallisuus euro/asukas

= $((\text{Saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) - (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})) / \text{Asukasmäärä } 31.12.$

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Kuntatalouden rahoitusvarallisuus on ollut viime vuosina 420 euroa/asukas negatiivinen.

Kunnan tunnusluku on samaa suuruusluokkaa.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot} (= \text{toimintatuotot, verotulot ja käyttö-omaisuuden valtionosuudet})$

Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kunnan tunnusluvun 27,9 % oli hieman parempi kuin kuntasektorilla keskimäärin (30 %).

Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Erillinen taulukko liitetiedoissa.

Kuntakonsernin toiminta ja talous

INARIN KONSERNIRAKENNE

Yhdistely konsernitilinpäätökseen

Inarin kunta (emoyhteisö)		1
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiö	5	
Kuntayhtymät	4	
Yhdistyksiä (kunta ainoa jäsen)	1	<u>13</u>
Yhteensä		14

Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntasuunnitelmassa on vuosittain määritelty kunnan omistajapolitiikkaa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Tarkasteluajan suunnitelmatekstin mukaan: Inarin kunnan omistajapolitiikan pitkän aikavälin tarkastelu ja kytkeytyminen kuntakonserniin hoidetaan tavoitteenasetteluna kuntasuunnitelmassa tuleville suunnitteluvuosille.

Kuntasuunnitelmassa asetetut tavoitteet kunnanhallitus toimeenpanee antaessaan toimivaltuudet yhtiökokousedustajalle vuosittaiseen yhtiökokoukseen.

Konsernin sisällä on toimintojen yhdenmukaistamista jatkettu. Edellisinä vuosina on kilpailutettu lainakanta sekä vakuutukset. Tarkasteluvuoden aikana kilpailutettiin sähköntoimitukset.

Tarkasteluvuonna valtuusto hyväksyi kuntakonsernille yhteiset sijoitustoiminnan periaatteet ja sijoitusohjeet.

Valtuusto määrittelee määräysvallassaan oleville yhtiöille seuraavat yleiset tavoitteet ja toimintaperiaatteet:

1. Inarin kunnan omistamien yhtiöiden toiminnan tulee olla vakiintuneessa vaiheessa kannattavaa, mikä merkitsee tehokasta ja kilpailukykyistä toimintaa,
2. Toimiva johto ja osakeyhtiölain mukaiset toimielimet vastaavat yhtiön tuloksesta sekä tekevät toimintaa koskevat päätökset,

3. Yhtiökokouksessa päätetään omistajan ratkaisuihin, jotka kunnanhallitus määrittelee yhtiökokousedustajaa tai -edustajia sitovasti,
4. Yhtiön toimiva johto ja osakeyhtiölain mukaiset toimitukset sitoutuvat toteuttamaan Inarin kunnanhallituksen hyväksymää konserniohjetta, joka laaditaan ja tarvittaessa tarkistetaan yhteistyössä Inarin kunnanhallituksen ja yhtiöiden kesken,
5. Yleisperiaatteena yhtiöt kilpailuttavat tavaroiden ja palvelusten ostosopimukset, ellei konserniohjeesta muuta johdu.

Inergia Oy:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Inergia Oy:n korollisen vieraan pääoman määrä tulee vähentää alle 10 miljoonaan markkaan,
2. Sähkön tuontikapasiteettia nostetaan 30 prosenttia,
3. Inergia Oy:n liikevoiton tulee olla yli 5 miljoonaa markkaa (0,841 milj. €),
4. Inergia Oy osallistuu Inarin kunnan elinkeinojen kehittämiseen erikseen sovittavalla tavalla.

Inergia Oy:n osinkotuotto vuodelle 2002 on n. 0,336 milj. € (2 Mmk), vuodelle 2003 0,420 milj. € (2,5 Mmk) ja vuodelle 2004 0,589 milj. € (3,5 Mmk). Talousarvion loppuvaiheessa osinkotuottoa on lisätty vuodesta 2003 lähtien 0.057 milj. €:lla liittyen kunnan kiinteistöjen myyntiin Inergia Oy:lle ja niistä saadun kunnan vuokratulon menetykseen.

Inergia Lämpö Oy:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Inergia Lämpö Oy:n tulee edistää energiahuollon taloudellisuutta, varmuutta ja monipuolisuutta käyttämällä pääosin paikkakunnan uusiutuvia raaka- ja polttoaineita,
2. Verkostoa laajennetaan vaiheittain; vuonna 2001 rakennettiin runkojohto Rajavartiostoon ja vuoden 2002 rakennusohjelmassa varaudutaan verkon jatkamiseen Ivalojoen pohjoispuolelle. Verkostolaajennuksia harkitaan 3 – 5 vuoden kuluttua.
3. Kaukolämmön tuotantotehoa ja -tekniikkaa kehitetään kysyntää vastaavasti ja teknistä kehitystä seurataan. Toiminnasta kertyvän kokemuksen perusteella selvitetään edelleen toiminnan aloittamista myös Saariselän alueella ja Inarin kirkonkylässä.

InLike Oy:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Valtuuston hyväksymän (uusi) elinkeinostrategian toteuttaminen,
2. Yhtiölle tehdään liiketoimintastrategia,
3. Yhtiö säilytetään taloudellisesti itsenäisenä ja vakaana,
4. Yhtiön hallitsemia teollisuus- ja liikekiinteistöjä jalostetaan, jälleenvuokrataan sekä tarvittaessa realisoidaan.

Saariselän Aluekehitys Oy:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Yhtiön liiketoiminta ja organisaatio vakiinnutetaan sekä uuteen omistajaohjaukseen mukaudutaan,
2. Yhtiö osallistuu Saariselkä – Ivalo -siirtoviemärilinjan ja Ivalon jätevedenpuhdistamon laajentamisen toteuttamiseen,
3. Yhtiön toimintaa ja rahoitusta arvioidaan kilpailukykyisen matkailukeskuksen kehittämiseksi,
4. Yhtiö arvioi ja neuvottelee Saariselän alueen muista omistajien rahoittamista tehtävistä,
5. Yhtiö osallistuu alueen matkailuelinkeinon kehittämiseen.

Saariselän Siula Oy:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Yhtiö toteuttaa Siula-rakennushankkeen loppuun,
2. Yhtiö käynnistää perusliiketoiminnan ja vakiinnuttaa toiminnan,
3. Yhtiö osallistuu aktiivisesti alueen matkailuelinkeinon kehittämiseen.

Inarin Vuokra-asunnot Oy:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Asuntojen perusparantamisohjelmalla omaisuuden arvo säilytetään; vuosittain 1 kohde peruskorjataan,
2. Yhtiö vastaa uus- ja perusparannusinvestointien omarahoitus-osuudesta, jossa tavoitetaso on 5 – 40 prosenttia,
3. Inarin kunta ei edellytä tuottoa kunnan sidotulle pääomalle.

Inarin kumppanuus työksi ry:lle asetettavat erityistavoitteet

1. Yhdistyksen taloudellisena tavoitteena ei ole voiton tuottaminen,
2. Toiminnan tavoitteena on osana Inarin kunnan työllistämispolitiikkaa 30:n henkilötyövuoden saavuttaminen,
3. Erityisenä tavoitteena on pitempivaikutteisten toimenpiteiden kehittäminen.

Vesi- ja viemärlaitoksen yhtiöittämiselle asetettavat erityistavoitteet

1. Vesi- ja viemärlaitoksen muuttaminen osakeyhtiöiksi selvitetään vuoden 2002 elokuun loppuun mennessä,
2. Selvitystyöhön perustuen yhtiöittäminen käsitellään valtuustossa syyskuussa 2002 niin, että osakeyhtiön käynnistyminen mahdollistuu vuoden 2003 alusta lukien.

Uusi vesihuoltolaki on edellyttänyt jo eräitä toimia, mm. vesilaitoksen tuloslaskelman eriyttämistä kunnan tuloslaskelmasta. Asiaa on käsitelty muualla kuntasuunnitelmassa sekä teknisen lautakunnan kohdassa että sitovuuskohdassa.

Kalatalouden kehittämisrahaston eriyttämistä kunnan taloudesta selvitetään elokuun 2002 loppuun mennessä.

Tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

Kaikki muut tavoitteet ovat toteutuneet lukuunottamatta Saariselän Siula Oy:tä koskevat tavoitteet.

Kalatalouden kehittämisrahaston säätiöittämisestä on päätetty tarkasteluvuonna, mutta säätiöittämisen toteuttaminen siirtynee vuodelle 2004 selvittelyjä vaativien seikkojen vuoksi.

Vesi- ja viemärlaitoksen yhtiöittäminen on toteutettu ja yhtiön toiminta on aloitettu v. 2003 alusta.

**INARIN KUNTA
KONSERNITASE**
V.2002**V.2001****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	19 031,20	106 466,59
Muut pitkävaikutteiset menot	62 716,23	107 220,24
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	81 747,43	213 686,83

Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 319 767,40	2 943 691,05
Rakennukset	27 800 348,67	27 711 148,11
Kiinteät rakenteet ja laitteet	23 649 270,52	22 283 551,66
Koneet ja kalusto	2 379 668,90	2 427 000,51
Muut aineelliset hyödykkeet	14 297,99	17 052,64
Ennakkomaksut ja keskeneräiset han	329 828,13	166 402,62
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	57 493 181,61	55 548 846,59

Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	147 729,99	129 159,84
Muut osakkeet ja osuudet	72 811,54	124 977,38
Muut saamiset	579,04	0,00
Sijoitukset yhteensä	221 120,57	254 137,22
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	57 796 049,61	56 016 670,64

TOIMEKSIANTOJEN VARAT

Valtion toimeksiannot	1 538 402,31	1 755 301,13
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	28 311,13	27 159,21
Muut toimeksiantojen varat	41,25	41,25
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	1 566 754,69	1 782 501,59

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	131 619,62	144 869,62
Valmiit tuotteet / Tavarat	708,32	727,47
Muu vaihto-omaisuus	943,79	697,58
Vaihto-omaisuus yhteensä	133 271,73	146 294,67

Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 646 851,26	2 390 997,34
Lainasaamiset	10 321,91	15 173,39
Muut saamiset	805 345,49	1 194 860,27
Siirtosaamiset	1 335 735,06	810 008,74
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 798 253,72	4 411 039,74
Saamiset yhteensä	3 798 253,72	4 411 039,74

Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	5 803,90	5 803,91
Rahoitusarvopaperit yhteensä	5 803,90	5 803,91
Rahat ja pankkisaamiset	6 028 302,78	4 820 024,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 965 632,13	9 383 163,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	69 328 436,43	67 182 335,23

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	22 077 545,70	22 077 545,72
Osuus kuntayhtymien oman pääoman	43 043,15	44 667,32
Liittymismaksurahasto	3 332 728,25	3 261 133,19
Pääomalaina	3 363,76	0,00
Muut omat rahastot	4 693 520,96	4 732 800,89
Edellisten tilikausien alijäämä	-3 119 882,16	-2 575 514,21
Tilikauden ylijäämä (-alijäämä)	837 299,98	-579 101,93
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	27 867 619,64	26 961 530,98

VÄHEMMISTÖOSUUDET

728 734,79 **483 938,16**

POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUKSET

Poistoero	3 082 530,17	2 864 074,86
Vapaaehtoiset varaukset	206 023,12	108 918,50
Yhteensä	3 288 553,29	2 972 993,36

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset	142 845,27	20 894,52
Muut pakolliset varaukset	126 376,64	183 457,90
Pakolliset varaukset yhteensä	269 221,91	204 352,42

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	1 512 636,97	1 673 524,09
Lahjoitusrahastojen pääomat	36 649,50	32 181,92
Muut toimeksiantojen pääomat	2 918,21	2 590,84
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	1 552 204,68	1 708 296,85

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 294 819,18	9 112 374,25
Lainat julkisyhteisöiltä	10 766 332,43	10 635 235,90
Muut velat	6 881 177,07	6 147 873,39
Pitkäaikainen yhteensä	27 942 328,68	25 895 483,54

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 128 360,95	984 000,13
Lainat julkisyhteisöiltä	409 405,76	394 638,24
Lainat muilta luotonantajilta	39 300,36	3 361,50
Saadut ennakot	188 715,63	275 163,68
Ostovelat	1 904 066,89	2 710 538,44
Muut velat	980 646,73	1 247 339,06
Siirtovelat	3 029 277,12	3 340 698,87
Lyhytaikainen yhteensä	7 679 773,44	8 955 739,92
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	35 622 102,12	34 851 223,46

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

69 328 436,43 **67 182 335,23**

KONSERNIN TUNNUSLUVUT

	V. 2002	V.2001
Omavaraisuusprosentti	45,1	44,7
Rahoitusvarallisuus eur/asukas	-3 547	-3 486
Lainakanta 31.12. 1000 eur	22 638	21 130
Konsernin lainat eur/asukas	3 137	2 907
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 eur	10	15
Kunnan asukasmäärä 31.12.	7 217	7 268

Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä

Kunnanhallitus esittää tilivuoden 387 645,57 € ylijäämän liittämistä edellisten tilikausien yli/alijäämän tilille.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

31.12.2002/E/Tatotmuutoksineen.xls

Käyttötalouden toteutumisvertailuValtuuston sitovuustaso=**toimielin/tehtävä**tasoTalousarvion sitovuustaso=menojen ja tulojen erotus eli **netto**

	Alkuper. talous- arvio	TA:n muutok- set	TA muut:n jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
<u>Kunnanvaltuusto</u>	54 340		54 340	54 042	298
*Valtuusto, vaalit ja tarkastustoimi					
<u>Kunnanhallitus</u>					
*Hallinto ja maaseututoimi	1 824 840		1 824 840	1 786 127	38 713
*Kehittämis- ja yhteis- työhankkeet	973 500	136 892	1 110 392	997 035	113 357
*Kalatalous	302 740		302 740	247 698	55 042
<u>Terveyslautakunta</u>					
*Terveystoimi	7 323 100	1 043 000	8 366 100	8 255 276	110 824
*Ruokapalvelukeskus	860 400		860 400	859 695	705
<u>Perusturvalautakunta</u>					
*Sosiaalipalvelut	4 697 100	-133 000	4 564 100	4 590 095	-25 995
*Toimeentuloturva	935 600	-104 000	831 600	831 641	-41
<u>Sivistystyön lautakunta</u>					
*Koulutoimi	6 040 640	139 000	6 179 640	6 261 234	-81 594
*Muu sivistys+amm.koul.	996 140	30 000	1 026 140	1 033 601	-7 461
<u>Tekninen lautakunta</u>					
*Tekninen toimi	1 892 600	202 526	2 095 126	2 078 155	16 971
<u>Rakennuslautakunta</u>					
*Rakennusvalvonta	6 400		6 400	4 361	2 039
TOIMINTAKATE YHT.	25 907 400	1 314 418	27 221 818	26 998 960	222 858

VUODEN 2002 TALOUSARVIOMUUTOKSET
E/tamuut02.xls

	EUR	muutos alkuperäiseen
Käyttötalous		
Alkuper. toimintakate Kusussa	25 907 400	
Valt.4.4.02 Kehitt.ja yht.työhankkeet	100 000	
Valt.4.4.02 Historian kirjoittaminen	30 000	
Valt. 29.4.02 Lääkäreiden viikonloppupäiv.korv.	25 000	
Valt. 4.7.02 Tekninen lautakunta	202 526	
Valt.4.7.02 Sivistyst.saamenkiel.op+koulukulj.	27 000	
Valt. 3.9.02 Moottorikelkkareitt.huoltokust.	6 892	
Valt. 14.11.02 Sivistyst.ltk	142 000	
Valt. 14.11.02 Sosiaalipalvelut	70 000	
Valt.14.11.02 Terveystoimi	470 000	
Valt.10.2.03 Sosiaali-ja terveystoimi	241 000	
	27 221 818	1 314 418

Tuloslaskelma

Valtionosuudet alkuper.ta	11 572 000	
Valt.4.7.02 Sivistyst.saamenkiel.op+koulukulj.	15 000	15 000
	11 587 000	

Investoinnit

	Menot	Tulot	Netto
Alkuper. Investointiosa	1 975 450	288 850	1 686 600
Valt.4.4.02 Ivalon ala-aste kaukolämpöön	72 200		72 200
Valt.4.4.02 Valtuustosalin äänentoistolaitteet	25 000		25 000
Valt. 4.4.02 Ivalon pienyritystalon saneeraus	30 000		30 000
Valt. 4.4.02 Saariselän Siula osakepääoma	126 000		126 000
Valt. 30.5.02 Inlike osakepo.kor./Test Word	146 250		146 250
Valt. 4.7.02 Kirkonkylän kaavatiejärjestelyt	126 500		126 500
Valt. 4.7.02 Kirkonkylän asemakaavan muutos	30 000		30 000
Tekn.ltk.20.8.02 Invest. osan muutos	11 000	11 000	0
Valt. 24.10.02 Saariselän siirtoviem.ja yhdysv.j.	156 000		156 000
Valt. 14.11.02 Kolpeneen ky-osuus	16 755		16 755
Valt. 14.11.02 Saariselän asemakaava	10 000		10 000
Valt. 14.11.02 Kylien vesihuolto	10 000		10 000
	2 735 155	299 850	2 435 305

748 705

Rahoitusosa

Khall.18.3.02 Inlike Oy Pääomalaina-kate käyttötal.	15 500	
Valt. 4.4.02 Ivalon pienyritystalon saneeraus		30 000
Valt. 4.4.02 Saariselän Siula pääomalaina	74 000	
Valt. 4.4.02 Saariselän lainanotto		200 000
Val.t 30.5.02 Inlike osakepo.kor./Test Word		
*lainanotto		146 250

rah.menot	74 000
rah.menot	15 500

rah.tulot	30 000
-----------	---------------

lainanotto	346 250
------------	----------------

